

Opgemaakt op vraag van het OCMW van Zedelgem (bevraging najaar 2020)

**Kwetsbaarheidsonderzoek bij 75-plussers
Bevraging najaar 2020
Veldegem (Zedelgem)**

Inhoud

Inleiding.....	3
1. De respons	4
2. Kenmerken van de respondenten.....	4
2.1 Geslacht	4
2.2 Leeftijd	4
2.3 Gezinsamenstelling.....	5
2.4 Burgerlijke staat	5
2.5 Type woning.....	6
2.6 Eigendomsstatuut	6
2.7 Uitrusting van de woning	7
3. Kwetsbaarheidsscore	8
3.1 De totale kwetsbaarheidsscore	8
3.2 De vier componenten van kwetsbaarheid	10
Psychische component	10
Sociale component.....	11
Fysieke component	15
Omgevingscomponent.....	16
Conclusie kwetsbaarheid	17
4. De verschillen in kwetsbaarheid	19
4.1 Naar geslacht	19
4.2 Naar leeftijd	25
4.3 Naar huishoudtype.....	30
4.4 Naar woningtype.....	36
5. Bijkomende vragen	44
5.1 Cognitieve component.....	44
5.2 Hulp aan huis.....	46
5.3 Boodschappen doen	51
5.4 Mantelzorg.....	57
5.5 Sociaal contact	58
5.6 Vrije tijd.....	65
5.7 Mobiliteit.....	72
6. Globale conclusie en samenvattende tabellen.....	74

Inleiding

In 2004 startten de Vrije Universiteit Brussel en Hogeschool Gent op vraag van de provincie West-Vlaanderen met een onderzoek naar de noden en behoeften van 60-plussers in onze samenleving. Na ruim 10 jaar onderzoek brachten de Ouderenbehoefteonderzoeken (Belgian Aging Studies) de leefsituatie van meer dan 65.000 ouderen in Vlaanderen in kaart. De dataset die hierdoor opgebouwd werd, is de basis voor diverse onderzoekslijnen m.b.t. het ouder worden in Vlaanderen. Een van de onderzoekslijnen is het kwetsbaarheidsinstrument.

De vaststelling dat 6,4% van de thuiswonende ouderen zorgtekorten rapporteert¹, geeft aanleiding gegeven tot het ontwikkelen van het kwetsbaarheidsinstrument. Het kwetsbaarheidsinstrument heeft als primair doel het detecteren van kwetsbare ouderen en het blootleggen van domeinen waarop de oudere kwetsbaar is. Op die manier kan er vanuit de zorginstanties gericht acties ondernomen worden om de kwetsbaarheidssituatie aan te pakken. Daarnaast biedt het instrument, wanneer er geaggregeerd wordt naar het niveau van de gemeente (of deelgemeente), ook de mogelijkheid om een beter inzicht te verwerven in de factoren die kunnen bijdragen tot kwetsbaarheid. Inzicht hebben in deze factoren is een noodzaak om beleidsmatig de juiste koers te kunnen bepalen en zo te komen tot een efficiënt preventiebeleid met de daaraan gekoppelde acties. Tot slot kan het instrument dienen om kwetsbaarheid bij ouderen te monitoren en zo de evoluties inzake kwetsbaarheid en haar deelcomponenten in kaart te brengen.

Het ontwikkelde instrument, dat het resultaat is van een analyse van data uit de ouderenbehoefteonderzoeken, werd ook getoetst aan een reeds bestaand instrument om kwetsbaarheid te meten en heeft zo haar validiteit bewezen. De voordelen van het instrument t.a.v. reeds bestaande methodes om kwetsbaarheid te meten, is het feit dat het een zeer beknopte vragenlijst betreft die doorgaans door de respondenten zelf ingevuld kan worden. Screening op grotere schaal wordt op die manier in de praktijk mogelijk gemaakt.

Voor u liggen de resultaten van de bevraging van de 75-plussers uit Veldegem. Gecoördineerd door het OCMW van Veldegem, zorgde een pool van vrijwilligers voor het verdelen en ophalen van deze vragenlijsten. Het Steunpunt Data&Analyse van de provincie West-Vlaanderen verwerkte de gegevens.

Alvast een oprecht dankwoord aan iedereen die dit onderzoek op welke wijze dan ook mogelijk maakte!

¹ Belgian Ageing Studies

1. De respons

	Aantal vragenlijsten	Aantal 75-plussers in Veldegem ²	% bevroegde 75-plussers
Veldegem	426	517	82,4%

In totaal werden 426 vragenlijsten gebruikt voor de analyse. In verhouding tot het totaal aantal 75-plussers in Veldegem komt dit neer op 82,4% van alle 75-plussers.

2. Kenmerken van de respondenten

2.1 Geslacht

	Aantal respondenten	Percentage respondenten	Aantal 75-plussers	Percentage 75-plussers
Man	197	46,2	232	44,9
Vrouw	228	53,5	285	55,1
Niet gekend	1	0,2		
Totaal	426	100,0	517	100,0

46,2% van de respondenten is man en 53,5% is vrouw. In de totale populatie 75-plussers van Veldegem vinden we een gelijkaardige verdeling naar geslacht.

2.2 Leeftijd

	Aantal respondenten	Percentage respondenten	Aantal Veldegem	Percentage Veldegem
< 85 jaar	295	69,2	371	71,8
≥ 85 jaar	131	30,8	146	28,2
Totaal	426	100,0	517	100,0

Verder opgesplitst naar leeftijd zien we dat 69,2% van de respondenten jonger dan 85 jaar is. 30,8% is 85 jaar of ouder. Bekijken we deze leeftijdscategorieën binnen de werkelijke populatie 75-plussers

² Op 01/01/2020 volgens het rijksregister, exclusief de 75-plussers die gedomicilieerd zijn in een zorgcentrum.

in Veldegem dan zien we dat 71,8% tussen jonger dan 85 jaar is en 28,2% van de ouderen is 85 jaar of ouder. In de totale populatie 75-plussers van Veldegem vinden we dus een gelijkaardige verdeling naar leeftijd.

2.3 Gezinssamenstelling

	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Alleenwonend	124	29,1
Samenwonend ³	300	70,4
Niet gekend	2	0,5
Totaal	426	100,0

29,1% van de respondenten is een alleenwonend persoon. 70,4% van de respondenten woont niet alleen maar samen met de partner of een andere persoon.

2.4 Burgerlijke staat

	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Gehuwd/samenwonend	284	66,7
Afstandsrelatie	2	0,5
Alleenstaand	18	4,2
Gescheiden	8	1,9
Weduwe/weduwnaar	110	25,8
Niet gekend	4	,9
Totaal	426	100,0

³ Samenwonend is ruimer dan enkel partner ((klein)kind, broer/zus,)

lets meer dan 6 op de 10 respondenten is gehuwd of samenwonend en woont dus samen met een partner. 3 op 10 woont alleen waarvan de meerderheid een weduwe of weduwnaar is. Een kwart van de respondenten is verweuwd. Slechts een beperkt aantal respondenten dat alleen woont, geeft aan een relatie te hebben (0,5%).

2.5 Type woning

	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Appartement	42	9,9
Alleenstaande woning	264	62,0
Rijwoning/halfopen	115	27,0
Niet gekend	5	1,2
Totaal	426	100,0

62% van de respondenten woont in een alleenstaande woning. Dit is het merendeel van de respondenten. 27% woont in een rijwoning en een kleine 10% in een appartement. Deze laatsten maken de kleinste groep uit. Voor 5 respondenten is het type woning niet gekend.

2.6 Eigendomsstatuut

	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Eigenaar	365	85,7
Huurder	47	11,0
Niet gekend	14	3,3
Totaal	426	100,0

85,7% van de respondenten is eigenaar van de woning en 11% is huurder.

2.7 Uitrusting van de woning

	Aantal respondenten	Percentage respondenten
Enkel aparte douche	17	4,0
Enkel ligbad	24	5,6
Enkel zitbad	9	2,1
Enkel lavabo	16	3,8
Douche en ligbad	10	2,3
Bad en lavabo	138	32,4
Douche en lavabo	113	26,5
Douche+bad+lavabo	91	21,4
Niet gekend	8	1,9
Totaal	426	100,0

Acht op de 10 respondenten beschikt over een bad en/of douche en een lavabo. Het percentage respondenten met een douche (54,2%) ligt iets hoger dan het percentage met respondenten met een ligbad (52,5%). Een ligbad komt ook aanzienlijk vaker voor dan een zitbad (12,7%). Tellen we ligbad en zitbad samen dan is het aandeel respondenten met een bad (65,3%) wel hoger dan het aandeel respondenten met een douche (54,2%).

Iets meer dan 1 op de 10 geeft aan enkel over een bad en/of douche te beschikken maar geen lavabo.

3,8% van de respondenten geeft aan enkel over een lavabo te beschikken en niet over een douche of bad. In absolute aantallen betreft het 16 respondenten.

3. Kwetsbaarheidsscore

De vragen uit het kwetsbaarheidsonderzoek stellen ons in staat om een kwetsbaarheidsscore te berekenen aan de hand waarvan we kunnen oordelen in welke mate iemand kwetsbaar is. We onderscheiden hierbij 3 categorieën: niet kwetsbare personen, mild kwetsbare personen en zeer kwetsbare personen. De opdeling in deze 3 categorieën van kwetsbaarheid gebeurt op basis van statistische berekeningen uitgevoerd door de Hogeschool Gent en de VUB aan de hand van een uitgebreide oefening op een ruime dataset van het seniorenbehoeftenonderzoek.⁴

Kwetsbaarheid omvat hier 4 deelcomponenten:

- de fysieke kwetsbaarheid: in welke mate is de persoon nog in staat verschillende lichamelijke activiteiten uit te voeren?
- de sociale kwetsbaarheid: hoe groot is het netwerk waarop de persoon een beroep kan doen indien er zich iets voordoet?
- de psychische kwetsbaarheid: hoe goed voelt de persoon zich in zijn vel en in welke mate voelt de persoon zich mentaal sterk genoeg om problemen aan te pakken?
- de omgevingscomponent: zijn de woning en de woonomgeving voldoende aangepast? Het opnemen van een omgevingscomponent maakt het gebruikte kwetsbaarheidsinstrument uniek in zijn soort.

Door de 4 componenten van kwetsbaarheid samen te nemen kunnen we een totale kwetsbaarheidsscore berekenen. Deze geeft weer in welke mate de respondenten als kwetsbaar kunnen worden beschouwd. Ook voor deze 4 deelcomponenten kan berekend worden in welke mate de respondenten kwetsbaar zijn.

Aangezien sommige respondenten een of meerdere vragen niet invulden, is het niet steeds mogelijk om een kwetsbaarheidsscore te berekenen. Informatief geven we ook steeds het aantal en percentage niet gekende gegevens weer aangezien dit per deelcomponent kan verschillen. Zo is het steeds duidelijk over welk aantal 75-plussers we uitspraken doen. De vermelde percentages zijn steeds deze berekend ten opzichte van het aantal gekende gegevens.

3.1 De totale kwetsbaarheidsscore

⁴ Voor meer informatie over de achterliggende methodologie en statistiek kan contact opgenomen worden met het Steunpunt Data&Analyse: data.analyse@west-vlaanderen.be.

	Aantal respondenten	Percentage	Percentage exclusief niet gekend	Percentage WVl
Niet kwetsbaar	114	26,8	38,1	45,0
Mild kwetsbaar	114	26,8	38,1	31,4
Zeer kwetsbaar	71	16,7	23,7	23,6
Totaal	299	70,2	100,0	100,0
Niet gekend	127	29,8		
Absoluut totaal	426	100,0		

Niet alle respondenten vulden de vragenlijsten volledig in. Voor 127 respondenten kon geen totale kwetsbaarheidsscore berekend worden omdat een of meerdere vragen blanco werden gelaten. In totaal berekenden we een kwetsbaarheidsscore voor 299 respondenten of 70,2% van alle respondenten. Berekend t.o.v. het totaal aantal 75-plussers in Veldegem is dit goed voor 57,8%.

38,1% van alle respondenten in Veldegem die de volledige vragenlijst invulden, scoort niet kwetsbaar. Een even groot aandeel is mild kwetsbaar. 23,7% van de respondenten is zeer kwetsbaar. In absolute cijfers komt dit neer op 71 75-plussers. Geëxtrapoleerd⁵ naar alle 75-plussers van Veldegem komt dit neer op 123 zeer kwetsbare 75-plussers. Gezien het feit dat voor 29,8% van de respondenten geen totale kwetsbaarheidsscore kon berekend worden, mogen we veronderstellen dat het effectief aantal kwetsbare ouderen in werkelijkheid nog hoger ligt.

Vergelijken we de percentages voor Veldegem met de West-Vlaamse benchmark⁶ (zie [Kwetsbaarheidsonderzoek. Detectie van drempels voor zelfstandig wonen van ouderen.](#)) dan zien we dat het aandeel zeer kwetsbare de 75-plussers in Veldegem de West-Vlaamse waarde evenaart (23,7% t.o.v. 23,6%). Het aandeel niet kwetsbare personen ligt er lager (38,1% t.o.v. 45%) maar het aandeel mild kwetsbare personen ligt daarentegen wel hoger (38,1% t.o.v. 31,4%).

⁵ Door te extrapoleren naar de totale populatie 80-plussers van Veldegem berekenen we het geschatte aantal zeer kwetsbare ouderen indien al deze ouderen de vragenlijst volledig hadden ingevuld.

⁶ Resultaten gebaseerd op een studie o.b.v. de datasets uit 8 West-Vlaamse gemeenten waar het kwetsbaarheidsinstrument werd uitgerold. Voor het gemak spreken we hier over “de West-Vlaamse” waarde.

3.2 De vier componenten van kwetsbaarheid

Psychische component

	Aantal respondenten	Percentage	Percentage exclusief niet gekend	Percentage WVl
Niet kwetsbaar	216	50,7	58,7	61,2
Mild kwetsbaar	117	27,5	31,8	26,7
Zeer kwetsbaar	35	8,2	9,5	12,1
Totaal	368	86,4	100,0	100,0
Niet gekend	58	13,6		
Totaal	426	100,0		

Met het meten van de psychische component trachten we in kaart te brengen in welke mate de 75-plusser zich mentaal goed voelt. Ervaart deze depressieve gevoelens, angst, onzekerheid? Enerzijds peilen we naar gevoelens van vereenzaming en anderzijds naar gevoelens van psychisch welbevinden.

Voor het berekenen van de kwetsbaarheidsscore op psychisch vlak komen 368 vragenlijsten in aanmerking. Dit betekent dat we een score konden berekenen voor 86,4% van alle respondenten. Dit is 71,2% van alle 75-plussers in Veldegem.

Wanneer we de groep beschouwen voor wie een score berekend kon worden, dan stellen we vast dat 50,7% van de respondenten in Veldegem **niet kwetsbaar** is op psychisch vlak. 27,5% van de respondenten is **mild kwetsbaar** en 8,2% is **zeer kwetsbaar**. In absolute cijfers komt dit neer op 35 psychisch zeer kwetsbare personen. Geëxtrapoleerd naar alle 75-plussers kunnen we spreken van minstens 42 psychisch kwetsbare 75-plussers in Veldegem.

Vergelijken we de resultaten uit Veldegem met de West-Vlaamse waarden dan zien we dat de 75-plussers uit Veldegem globaal genomen iets kwetsbaarder scoren op psychisch vlak. Het aandeel psychisch niet kwetsbare ouderen ligt in Veldegem met 58,7% namelijk lager dan het West-Vlaams gemiddelde van 61,2%. Wel zien we dat de psychische kwetsbaarheid in Veldegem eerder in de categorie mild kwetsbaar hoger ligt dan in West-Vlaanderen (31,8% t.o.v. 26,7%). Het aandeel

psychisch zeer kwetsbare ouderen ligt in Veldegem daarentegen onder de West-Vlaamse waarde (9,5% t.o.v. 12,1%).

Bekijken we deze component iets meer in detail:

Voor de vragen die peilen naar *vereenzaming* antwoordt 23,3% van de respondenten een leegte om zich heen te voelen. 24,7% mist mensen om zich heen en 13,6% voelt zich vaak in de steek gelaten.

Op het vlak van het *psychisch welbevinden* geeft 10,1% van de respondenten aan zich ongelukkig of depressief te voelen. 6,6% van de ondervraagden heeft het gevoel niks meer waard te zijn en 8% heeft het gevoel het zelfvertrouwen te verliezen. Tot slot geeft 10,6% van de respondenten aan constant onder spanning te staan en meent 9,1% problemen niet meer aan te kunnen.

Sociale component

	Aantal respondenten	Percentage	Percentage exclusief niet gekend	Percentage WVL
Niet kwetsbaar	76	17,8	22,6	29,8
Mild kwetsbaar	207	48,6	61,4	54,4
Zeer kwetsbaar	54	12,7	16,0	15,9
Totaal	337	79,1	100,0	
Niet gekend	89	20,9		
Absoluut totaal	426	100,0		

De sociale component van kwetsbaarheid schetst in welke mate de 75-plussers beschikken over een sociaal netwerk indien er zich problemen voordoen en in welke mate zij op dat netwerk beroep (kunnen) doen. Hierbij zijn we het feit indachtig dat individuen die over een sociaal netwerk beschikken dit netwerk niet steeds aanspreken bij moeilijkheden/problemen. Een vaak gehoorde opmerking bij ouderen is bijvoorbeeld: “ik wil mijn zoon/dochter hier niet mee lastig vallen, ze hebben het al druk genoeg”.

Voor het berekenen van de kwetsbaarheidsscore op sociaal vlak komen 337 vragenlijsten in aanmerking. Dit is 79,1% van alle respondenten of 65,2% van alle 75-plussers in Veldegem.

22,6% van de respondenten is **niet kwetsbaar** op sociaal vlak. Het aandeel respondenten dat mild kwetsbaar is, is hier het hoogst. 61,4% van de respondenten scoort **mild kwetsbaar** op de sociale component. 16% van de respondenten is **zeer kwetsbaar** op sociaal vlak. In absolute cijfers komt dit neer op 54 zeer kwetsbare respondenten. Zij duiden weinig tot geen personen aan op wie ze beroep (kunnen) doen indien ze problemen hebben. Als we dit percentage extrapoleren naar het totaal aantal 75-plussers dan komt dit neer op 83 sociaal zeer kwetsbare 75-plussers in Veldegem.

Vergelijken we met de West-Vlaamse waarde dan zien we in Veldegem een nagenoeg even groot aandeel sociaal zeer kwetsbare 75-plussers (15,9% t.o.v. 16%). Wel ligt het aandeel sociaal mild kwetsbare 75-plussers in Veldegem hoger dan het West-Vlaams gemiddelde (61,4% t.o.v. 54,4%) waardoor het aandeel sociaal niet kwetsbare personen uiteindelijk wel lager komt te liggen in Veldegem (22,6% t.o.v. 29,8%).

Bekijken we de sociale component meer in detail dan zien we dat 17,9% van de respondenten onvoldoende mensen kent waarop ze volledig vertrouwen. 12,7 % van de respondenten geeft aan onvoldoende mensen te kennen om in geval van nood op terug te vallen. 16,2% zegt onvoldoende mensen te hebben waarmee ze zich verbonden voelen.

85% van de respondenten kan op iemand uit de omgeving een beroep doen voor hulp bij huishoudelijke activiteiten. Op de vraag op wie ze een beroep kunnen doen, antwoordt 47,2% van de respondenten dat ze zich hiervoor op de dochter kunnen beroepen. 42,7% doet hiervoor een beroep op de zoon. Ook de partner staat vaak in voor huishoudelijke hulp (41,1%). 13,1% van de respondenten kan bij een buur terecht. Buren spelen dus een niet te onderschatten rol in de mantelzorg. 18,3% van de respondenten kan ook rekenen op de kleinkinderen. Maar ook schoondochters springen vaak in als mantelzorger (19,7%).

In afnemende volgorde roepen de respondenten verder hulp in van: de schoonzoon (12,7%), een ander familielid (8,5%), een broer/zus (6,6%) en als laatste een vriend/vriendin (5,9%). Dat vrienden en broers/zussen minder vaak vernoemd worden, kan hier verklaard worden door het feit dat deze personen vaak tot dezelfde leeftijdscategorie behoren als de respondent zelf en dus enerzijds evenzeer hulpbehoevend kunnen zijn. Anderzijds zorgt de hoge leeftijd mogelijks ook voor reeds overleden vrienden, broers of zussen.

Niet onbelangrijk is de groep ouderen die aangeeft op niemand een beroep te kunnen doen indien ze voor bepaalde tijd hulp nodig hebben bij huishoudelijke activiteiten: 11% (*ofwel 47 respondenten*) geeft aan op niemand beroep te kunnen doen.

Met de volgende tabellen willen we zicht krijgen op het feit of er een verschil is naar kwetsbaarheid naargelang de 75-plussers al dan niet op iemand een beroep kunnen doen.

Leeswijzer

Alvorens over te gaan op de bespreking van de tabellen, een kort woordje uitleg over hoe deze gelezen kunnen worden. Dit type tabellen komt ook meermaals terug in het rapport.

Wat we telkens willen doen, is het vergelijken van de kwetsbaarheid voor verschillende categorieën van 75-plussers. Hier is dit bijvoorbeeld enerzijds de categorie “75-plussers die op iemand een beroep kunnen doen” en de categorie “75-plussers die op niemand een beroep kunnen doen”. Andere categorieën die we verder in het rapport willen vergelijken zijn dan bijvoorbeeld “man” – “vrouw”; “<85-jarigen” – “≥85-jarigen”,

Voor elke categorie wordt het aantal en aandeel 75-plussers vermeld voor elke klasse van kwetsbaarheid (‘niet’, ‘mild’ en ‘zeer kwetsbaar’). We vergelijken vervolgens telkens dezelfde kwetsbaarheidsklasse tussen de verschillende categorieën. Voor het gemak duiden we deze in de tabel ook steeds met eenzelfde kleur aan. Concreet vergelijken we dus eerst het aandeel ‘niet kwetsbare’ 75-plussers voor de personen die op iemand een beroep kunnen doen (41,5%) met het aandeel ‘niet kwetsbare’ 75-plussers voor de personen die op niemand een beroep kunnen doen (23,3%). Deze kwetsbaarheidsklasse krijgt in de tabel telkens de kleur blauw. Voor de zeer kwetsbare personen doen we hetzelfde. Deze kwetsbaarheidsklasse is in de tabel aangeduid met de kleur geel.

Kunnen op <u>iemand</u> een beroep doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	108	29,8	41,5
Mild kwetsbaar	91	25,1	35,0
Zeep kwetsbaar	61	16,9	23,5
Totaal	260	71,8	100,0
Niet gekend	102	28,2	
Absoluut totaal	362	100,0	

Kunnen op <u>niemand</u> een beroep doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	6	12,8	15,4
Mild kwetsbaar	23	48,9	59,0
Zeer kwetsbaar	10	21,3	25,6
Totaal	39	83,0	100,0
Niet gekend	8	17,0	
Absoluut totaal	47	100,0	

Bekijken we de kwetsbaarheid van deze respondenten al naargelang ze al dan niet op iemand een beroep kunnen doen, dan stellen we vast dat het aandeel mild en zeer kwetsbare personen hoger ligt voor de personen die op niemand een beroep kunnen doen (84,6%) dan voor de personen die wel op iemand een beroep kunnen doen (58,5%).

Het aandeel niet kwetsbare personen ligt daarentegen lager bij de personen die op niemand een beroep kunnen doen (15,4% t.o.v. 41,5%).

In de volgende tabel bekijken we het aandeel zeer kwetsbare personen op de overige 3 componenten van kwetsbaarheid naargelang het feit of de 75-plussers al dan niet op iemand een beroep kunnen doen.

% zeer kwetsbare respondenten	Kunnen op iemand een beroep doen	Kunnen op niemand een beroep doen
Fysieke component	14,9%	17,0%
Omgevingscomponent	8,0%	19,1%
Psychische component	7,5%	14,9%
Sociale component	9,1%	44,1%

Niet alleen voor de totale kwetsbaarheid maar ook voor de overige componenten van kwetsbaarheid scoren de personen die op niemand een beroep kunnen doen vaker kwetsbaar.

Fysieke component

	Aantal respondenten	Percentage	Percentage exclusief niet gekend	Percentage WV
Niet kwetsbaar	234	54,9	63,9	62,7
Mild kwetsbaar	70	16,4	19,1	20,3
Zeer kwetsbaar	62	14,6	16,9	17,0
Totaal	366	85,9	100,0	100,0
Niet gekend	60	14,1		
Absoluut totaal	426	100,0		

De fysieke component meet in welke mate de 75-plussers nog in staat zijn om bepaalde lichamelijke activiteiten uit te voeren en indien zij hinder ondervinden, sinds hoe lang dit dan is.

Voor het berekenen van de kwetsbaarheidsscore op lichamelijk vlak komen 366 vragenlijsten in aanmerking. Dit is 85,9% van alle respondenten of 70,1% van alle 75-plussers in Veldegem.

Op lichamelijk vlak stellen we vast dat 62,7% van de respondenten **niet kwetsbaar** is. Zij ondervinden in het dagelijks leven geen of nauwelijks lichamelijke beperkingen. 20,3% van de respondenten is **mild kwetsbaar** en kan sinds recentelijk (≤ 3 maanden) één of meerdere lichamelijke activiteiten niet meer uitvoeren. 17% van de respondenten is **zeer kwetsbaar** op lichamelijk vlak. Dit betekent dat zij hinder ondervinden bij het uitvoeren van meerdere lichamelijke activiteiten en dit al langer dan 3 maanden. In absolute cijfers betreft het 62 zeer kwetsbare personen. Geëxtrapoleerd naar alle 75-plussers van Veldegem, komt dit neer op 75 fysiek zeer kwetsbare 75-plussers.

32,4% van de respondenten ondervindt problemen met het *buigen, tillen of bukken*. Voor 25,6% van de respondenten is dit reeds langer dan 3 maanden.

Een bijna even groot aandeel ondervindt problemen met het *oplopen van een heuvel of trap* (32,9%). Voor dan 1 op 4 (25,4%) is dit reeds langer dan 3 maanden.

29,8% van de 75-plussers geeft aan moeilijkheden te ondervinden met het *maken van een wandeling in de buurt*. Voor 25,6% van de respondenten is dit langer dan 3 maanden.

23,4% van de respondenten ondervindt problemen met minder inspannende activiteiten zoals het legen van een brievenbus. Voor 16,4% van de bevroegde 75-plussers is dit sinds meer dan 3 maanden.

Vergelijken we met de West-Vlaamse kwetsbaarheidsscores dan komen voor de fysieke component de 75-plussers uit Veldegem er iets minder kwetsbaarder uit (itt. de psychische en sociale component). Het aandeel fysiek niet kwetsbare ouderen ligt in Veldegem iets hoger dan gemiddeld in West-Vlaanderen (63,9% t.o.v. 62,7%). Het aandeel fysiek mild kwetsbare ouderen ligt iets lager in Veldegem dan in West-Vlaanderen en het aandeel zeer kwetsbare ouderen benadert zeer sterk de West-Vlaamse waarde (16,9% t.o.v. 17%).

Omgevingscomponent

	Aantal respondenten	Percentage	Percentage exclusief niet gekend	Percentage WVl
Niet kwetsbaar	187	43,9	48,6	59,8
Mild kwetsbaar	159	37,3	41,3	29,1
Zeër kwetsbaar	39	9,2	10,1	11,1
Totaal	385	90,4	100,0	100,0
Niet gekend	41	9,6		
Absoluut totaal	426	100,0		

De omgevingscomponent geeft een beeld in welke mate de woning en de woonomgeving voldoende aangepast zijn voor de 75-plussers.

Voor het berekenen van de kwetsbaarheidsscore op de omgevingscomponent komen 385 vragenlijsten in aanmerking. Dit is 90,4% van alle respondenten of 74,5% van alle 75-plussers in Veldegem.

48,6% van de respondenten scoort zeer goed op dit domein en is **niet kwetsbaar**. 29,1% van de respondenten is **mild kwetsbaar** op de omgevingscomponent. 11,1% van de respondenten is **zeer kwetsbaar** op deze component. In absolute cijfers betreft het 39 zeer kwetsbare personen. Geëxtrapoleerd naar alle 75-plussers komt dit neer op 48 kwetsbare 75-plussers in Veldegem.

Kijken we meer in detail waarmee de respondenten het meest problemen ondervinden voor hun woonomgeving dan zien we dat 17,4% van de 75-plussers aangeeft **onvoldoende comfort** in de woning te ervaren (=74 resp.). 5,2% van de respondenten zegt dat de woning moeilijk warm te stoken valt (=22 resp.). 4,4% vindt dat de woning in slechte staat verkeert of slecht onderhouden is (=19 resp.). En voor 4,3% van de respondenten is de woning niet geriefelijk genoeg (=18 resp.).

Tot slot geeft 5,2% aan dat de wijk niet bevalt (=22 resp.).

Net zoals bij de psychische component zien we hier dat Veldegem een lager aandeel zeer kwetsbare personen heeft in vergelijking met de West-Vlaamse benchmark (10,1% t.o.v. 11,1%) maar dat het aandeel mild kwetsbare personen wel hoger ligt en zodoende heeft Veldegem uiteindelijk een lager aandeel niet kwetsbare personen (48,6% t.o.v. 59,8%).

Conclusie kwetsbaarheid

38,1% van alle respondenten die de volledige vragenlijst invulden, scoort niet kwetsbaar. Een even groot aandeel is mild kwetsbaar. 23,7% van de respondenten is zeer kwetsbaar. In absolute cijfers betreft het 71 75-plussers. Geëxtrapoleerd naar alle 75-plussers van Veldegem, komt dit neer op 123 zeer kwetsbare 75-plussers.

Vergelijken we de percentages voor Veldegem met de West-Vlaamse benchmark⁷ (zie [Kwetsbaarheidsonderzoek. Detectie van drempels voor zelfstandig wonen van ouderen.](#)) dan zien we dat de 75-plussers in Veldegem globaal genomen kwetsbaarder scoorden maar niet voor elke component. Het verschil met West-Vlaanderen situeert zich in de categorie mild kwetsbaar. Voor de

⁷ Resultaten gebaseerd op een studie o.b.v. de datasets uit 8 West-Vlaamse gemeenten waar het kwetsbaarheidsinstrument werd uitgerold. Voor het gemak spreken we hier over “de West-Vlaamse” waarde.

zeer kwetsbare groep zien we nagenoeg geen verschil tussen het aandeel in Veldegem en het West-Vlaams aandeel.

De sociale component telt de kleinste groep **niet kwetsbare personen**. 22,6% van de respondenten is niet kwetsbaar op sociaal vlak. Voor de overige componenten ligt het aandeel niet kwetsbare personen een stuk hoger. Op de omgevingscomponent scoort 48,6% van de respondenten niet kwetsbaar. Ook voor de fysieke en de psychische component is dit meer dan de helft van de respondenten (resp. 63,9% en 58,7%).

In de categorie **mild kwetsbaar** valt vooral het hoog aandeel op sociaal vlak op: 6 op 10 van de respondenten is sociaal mild kwetsbaar. Ook hier zien we een groot verschil met de overige drie componenten waar het aandeel mild kwetsbare personen een heel stuk lager ligt.

Kijken we naar het aandeel respondenten dat **zeer kwetsbaar** is dan zien we het hoogste aandeel respondenten op fysiek vlak. 16,9% 75-plussers is zeer kwetsbaar op fysiek vlak. Op de 2de plaats komt de sociale component met 16% zeer kwetsbare respondenten. De omgevingscomponent telt 10,1% zeer kwetsbare personen. Het laagste aandeel zeer kwetsbare respondenten is voor de psychische component. 9,5% van de respondenten is zeer kwetsbaar op dit domein.

Er van uitgaande dat niet alleen de zeer kwetsbare maar ook de mild kwetsbare personen een potentiële aandachtsgroep zijn bij het aanpakken van kwetsbaarheid, komen we tot de conclusie dat kwetsbaarheid op sociaal vlak de grootste groep kwetsbare individuen oplevert (77,4%). Op de 2de plaats komt de omgevingscomponent (51,4%). De psychische en de fysieke component hebben beiden het kleinste aandeel mild en zeer kwetsbare personen (resp. 41,3% en 36%).

Tot slot vergeleken we de kwetsbaarheidsscores van Veldegem met de West-Vlaamse waarden. Hier stelden we vast dat Veldegem globaal genomen iets kwetsbaardere 75-plussers heeft dan gemiddeld in West-Vlaanderen wanneer we de groep niet kwetsbare personen bekijken. Veldegem scoort globaal kwetsbaarder doordat het aandeel mild kwetsbare ouderen hoger ligt. In het kader van een preventief ouderenbeleid kan deze vaststelling richting geven aan het beleid.

4. De verschillen in kwetsbaarheid

In wat volgt onderzoeken we of de totale kwetsbaarheidsscore en de scores op de deelcomponenten van kwetsbaarheid verschillend zijn tussen de respondenten naar:

- geslacht
- leeftijd
- huishoudtype
- woningtype

4.1 Naar geslacht

Totale kwetsbaarheidsscore

mannen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	60	30,5	41,1
Mild kwetsbaar	55	27,9	37,7
Zeer kwetsbaar	31	15,7	21,2
Totaal	146	74,1	100,0
Niet gekend	51	25,9	
Absoluut totaal	197	100,0	

197 respondenten zijn man (46,2% van alle respondenten). Voor 146 (74,1%) van deze respondenten kon een kwetsbaarheidsscore berekend worden. Het aandeel respondenten waarvoor geen score berekend kon worden bedraagt 25,9% (of 51 respondenten).

21,2% van de mannelijke respondenten (waarvoor een score berekend kon worden) scoort zeer kwetsbaar (=31 personen). Het aandeel mild kwetsbare personen bedraagt 37,7% en het aandeel niet kwetsbare personen 41,1%.

Vrouwen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	54	23,7	35,3
Mild kwetsbaar	59	25,9	38,6
Zeer kwetsbaar	40	17,5	26,1
Totaal	153	67,1	100,0
Niet gekend	75	32,9	
Absoluut totaal	228	100,0	

228 respondenten zijn vrouw (53,5% van alle respondenten).

Voor de vrouwelijke respondenten krijgen we volgend resultaat: 26,1% van de vrouwelijke respondenten (waarvoor een score berekend kon worden) scoort zeer kwetsbaar (=40 personen). Het aandeel mild kwetsbare personen bedraagt 38,6% en het aandeel niet kwetsbare personen 35,3%.

Vrouwen scoren globaal genomen kwetsbaarder dan mannen.

Psychische component

mannen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	109	55,3	62,3
Mild kwetsbaar	51	25,9	29,1
Zeer kwetsbaar	15	7,6	8,6
Totaal	175	88,8	100,0
Niet gekend	22	11,2	
Absoluut totaal	197	100,0	

Vrouwen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	107	46,9	55,4
Mild kwetsbaar	66	28,9	34,2
Zeer kwetsbaar	20	8,8	10,4
Totaal	193	84,6	100,0
Niet gekend	35	15,4	
Absoluut totaal	228	100,0	

Bekijken we de deelcomponenten afzonderlijk dan vinden we op psychisch vlak een verschil tussen mannen en vrouwen.

Op psychisch vlak scoren vrouwen kwetsbaarder dan mannen. Zowel voor de zeer kwetsbare als voor de mild kwetsbare categorie vinden we een groter aandeel onder de vrouwelijke dan onder de mannelijke respondenten.

10,4% van de vrouwelijk 75-plussers is zeer kwetsbaar op psychisch vlak. Voor de mannen bedraagt dit aandeel 8,6%.

Sociale component

mannen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	37	18,8	22,8
Mild kwetsbaar	96	48,7	59,3
Zeer kwetsbaar	29	14,7	17,9
Totaal	162	82,2	100,0
Niet gekend	35	17,8	
Absoluut totaal	197	100,0	

Vrouwen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	39	17,1	22,3
Mild kwetsbaar	111	48,7	63,4
Zeer kwetsbaar	25	11,0	14,3
Totaal	175	76,8	100,0
Niet gekend	53	23,2	
Absoluut totaal	228	100,0	

Voor de sociale component scoren mannen vaker dan vrouwen zeer kwetsbaar (17,9% t.o.v. 14,3%) Maar voor de categorie mild kwetsbaar ligt het aandeel vrouwelijke respondenten hoger (63,4% t.o.v. 59,3%). Maar het verschil tussen beide geslachten is hier duidelijk minder uitgesproken dan bij de psychische component. Voor de niet kwetsbare groep zien we nagenoeg geen verschil tussen mannen en vrouwen.

Fysieke component

mannen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	112	56,9	65,9
Mild kwetsbaar	34	17,3	20,0
Zeer kwetsbaar	24	12,2	14,1
Totaal	170	86,3	100,0
Niet gekend	27	13,7	
Absoluut totaal	197	100,0	

vrouwen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	122	53,5	62,2
Mild kwetsbaar	36	15,8	18,4
Zeer kwetsbaar	38	16,7	19,4
Totaal	196	86,0	100,0
Niet gekend	32	14,0	
Absoluut totaal	228	100,0	

19,4% van de bevroegde vrouwelijke 75-plussers is zeer kwetsbaar op fysiek vlak. Voor de mannelijke 75-plussers ligt het aandeel zeer kwetsbare personen lager (14,1%). Maar voor de mild kwetsbare personen ligt het aandeel hoger voor de mannen dan voor de vrouwen (20% t.o.v. 19,4%).

Omgevingscomponent

mannen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	90	45,7	49,7
Mild kwetsbaar	74	37,6	40,9
Zeer kwetsbaar	17	8,6	9,4
Totaal	181	91,9	100,0
Niet gekend	16	8,1	
Absoluut totaal	197	100,0	

vrouwen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	97	42,5	47,5
Mild kwetsbaar	85	37,3	41,7
Zeer kwetsbaar	22	9,6	10,8
Totaal	204	89,5	100,0
Niet gekend	24	10,5	
Absoluut totaal	228	100,0	

Voor de omgevingscomponent scoren vrouwen iets vaker dan mannen zeer kwetsbaar (10,8% t.o.v. 9,4%). Ook het aandeel mild kwetsbare personen ligt iets hoger bij de vrouwelijke dan bij de mannelijke respondenten (41,7% t.o.v. 40,9%). Logischerwijze vinden we dan ook een lager aandeel niet-kwetsbare vrouwelijke respondenten dan mannelijke op de omgevingscomponent.

Conclusie kwetsbaarheid naar geslacht

Vrouwen scoren globaal genomen vaker kwetsbaar dan mannen. Maar in Veldegem gaat dit niet voor elke deelcomponent op of dient het resultaat genuanceerd te worden.

Zo zien we voor de sociale component een nagenoeg evenredig aandeel niet kwetsbare personen zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke respondenten maar ligt het aandeel sociaal zeer kwetsbare mannen hoger dan het aandeel sociaal zeer kwetsbare vrouwen. In de categorie sociaal mild kwetsbaar, scoren vrouwen dan weer hoger.

Ook voor de fysieke component zien we dat mannen vaker mild kwetsbaar scoren dan vrouwen.

4.2 Naar leeftijd

In wat volgt bekijken we de kwetsbaarheidsscores voor enerzijds de senioren jonger dan 85 jaar en anderzijds de senioren van 85 jaar of ouder.

Totale kwetsbaarheidsscore

<85-jarigen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	94	31,9	43,7
Mild kwetsbaar	84	28,5	39,1
Zeer kwetsbaar	37	12,5	17,2
Totaal	215	72,9	100,0
Niet gekend	80	27,1	
Absoluut totaal	295	100,0	

295 respondenten zijn tussen de 75 en 84 jaar. Voor 215 (72,9%) van deze respondenten kon een kwetsbaarheidsscore berekend worden.

17,2% van deze respondenten scoort zeer kwetsbaar. In absolute aantallen betreft het 37 respondenten. Het aandeel mild kwetsbare personen bedraagt 39,1% en het aandeel niet kwetsbare personen 43,7%.

85-plussers	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	20	15,3	23,8
Mild kwetsbaar	30	22,9	35,7
Zeer kwetsbaar	34	26,0	40,5
Totaal	84	64,1	100,0
Niet gekend	47	35,9	
Absoluut totaal	131	100,0	

131 respondenten zijn 85 jaar of ouder. Voor 84 onder hen kon een kwetsbaarheidsscore berekend worden (64,1%). Het aandeel oudere respondenten waarvoor een kwetsbaarheidsscore kon

berekend worden ligt wel lager dan het aandeel jongere senioren waarvoor we een score konden berekenen.

Voor de oudere respondenten vinden we dat 40,5% zeer kwetsbaar scoort; een duidelijk hoger aandeel zeer kwetsbare personen dan bij de categorie <85-jaar (17,2%). Daarenboven ligt ook het aandeel niet kwetsbare personen lager dan bij de categorie <85-jaar (23,8% t.o.v. 43,7%). Merken we wel op dat het aandeel mild kwetsbare personen hoger ligt bij de jongere categorie dan bij de oudere (39,1% t.o.v. 35,7%).

Senioren ouder dan 85 jaar zijn dus vaker kwetsbaar dan senioren jongeren dan 85 jaar.

In een volgende stap gaan we na of dit verschil ook terug te vinden is voor elke component van kwetsbaarheid.

Psychische component

<85-jarigen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	159	53,9	61,6
Mild kwetsbaar	76	25,8	29,5
Zeet kwetsbaar	23	7,8	8,9
Totaal	258	87,5	100,0
Niet gekend	37	12,5	
Absoluut totaal	295	100,0	

85-plussers	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	57	43,5	51,8
Mild kwetsbaar	41	31,3	37,3
Zeer kwetsbaar	12	9,2	10,9
Totaal	110	84,0	100,0
Niet gekend	21	16,0	
Absoluut totaal	131	100,0	

Uit bovenstaande tabellen blijkt dat 85-plussers kwetsbaarder zijn op psychisch vlak dan senioren jonger dan 85 jaar. Het aandeel zeer kwetsbare personen ligt hoger bij de oudere respondenten (10,9% t.o.v. 8,9%). Hetzelfde stellen we vast voor de categorie mild kwetsbaar op psychisch vlak (37,3% t.o.v. 29,5%). Bijgevolg ligt het aandeel niet kwetsbare 85-plussers een stuk lager dan het aandeel niet kwetsbare <85-jarigen (51,8% t.o.v. 61,6%).

Sociale component

<85-jarigen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	57	19,3	24,5
Mild kwetsbaar	138	46,8	59,2
Zeer kwetsbaar	38	12,9	16,3
Totaal	233	79,0	100,0
Niet gekend	62	21,0	
Absoluut totaal	295	100,0	

85-plussers	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	19	14,5	18,3
Mild kwetsbaar	69	52,7	66,3
Zeer kwetsbaar	16	12,2	15,4
Totaal	104	79,4	100,0
Niet gekend	27	20,6	
Absoluut totaal	131	100,0	

Ook voor de sociale component vinden we een kleiner aandeel niet kwetsbare ouderen onder de 85-plussers dan onder de <85-jarigen (18,3% t.o.v. 24,5%). Maar in de categorie zeer kwetsbaar stellen we een iets hoger aandeel jongere senioren vast dan senioren ouder dan 85 jaar (16,3% t.o.v. 15,4%). Voor de categorie mild kwetsbaar zien we daarentegen wel een hoger aandeel bij de 85-plussers dan bij de <85-jarigen.

Voor de sociale component is het effect van leeftijd dus minder eenduidig.

Fysieke component

<85-jarigen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	183	62,0	70,4
Mild kwetsbaar	47	15,9	18,1
Zeer kwetsbaar	30	10,2	11,5
Totaal	260	88,1	100,0
Niet gekend	35	11,9	
Absoluut totaal	295	100,0	

85-plussers	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	51	38,9	48,1
Mild kwetsbaar	23	17,6	21,7
Zeer kwetsbaar	32	24,4	30,2
Totaal	106	80,9	100,0
Niet gekend	25	19,1	
Absoluut totaal	131	100,0	

Op lichamelijk vlak speelt leeftijd duidelijk een grote rol in de mate van kwetsbaarheid. 70,4% van de respondenten jonger dan 85 jaar is niet kwetsbaar op fysiek vlak. Voor de 85-plussers ligt dit aandeel duidelijk lager: 48,1%. Voor de categorieën mild en zeer kwetsbaar zien we daarentegen meer kwetsbare personen bij de 85-plussers. 30,2% van de 85-plussers is zeer kwetsbaar op fysiek vlak. Voor de <85-jarigen bedraagt het aandeel fysiek zeer kwetsbare personen 11,5%.

Omgevingscomponent

<85-jarigen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	132	44,7	49,3
Mild kwetsbaar	110	37,3	41,0
Kwetsbaar	26	8,8	9,7
Totaal	268	90,8	100,0
Niet gekend	27	9,2	
Absoluut totaal	295	100,0	

85-plussers	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	55	42,0	47,0
Mild kwetsbaar	49	37,4	41,9
Kwetsbaar	13	9,9	11,1
Totaal	117	89,3	100,0
Niet gekend	14	10,7	
Absoluut totaal	131	100,0	

Ook voor de omgevingscomponent zien we een iets groter aandeel mild en zeer kwetsbare respondenten onder de oudere senioren. Op deze component is het verschil tussen beide leeftijdsklasse wel duidelijk minder uitgesproken dan voor de andere componenten van kwetsbaarheid.

Conclusie kwetsbaarheid naar leeftijd

Globaal genomen zijn de 85-plussers kwetsbaarder dan de <85-jarigen. We vinden dit verschil niet alleen voor de totale kwetsbaarheidsscore maar ook voor de psychische, fysieke component en omgevingscomponent.

Voor de sociale component zien we minder duidelijke verschillen tussen de beide leeftijdscategorieën. Het aandeel **niet kwetsbare personen** op sociaal vlak is wel groter bij de jongere senioren maar ook het aandeel sociaal **zeer** kwetsbare personen ligt hoger voor deze leeftijdsgroep.

4.3 Naar huishoudtype

Naar huishoudtype werd een opdeling gemaakt tussen de alleenwonende en de samenwonende respondenten. Samenwonend is niet noodzakelijk met een partner, dit kan ook met een broer/zus, kind/kleinkind, zijn.

Totale kwetsbaarheidsscore

Alleenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	24	19,4	28,2
Mild kwetsbaar	35	28,2	41,2
Zeer kwetsbaar	26	21,0	30,6
Totaal	85	68,5	100,0
Niet gekend	39	31,5	
Absoluut totaal	124	100,0	

Samenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	89	29,7	41,8
Mild kwetsbaar	79	26,3	37,1
Zeer kwetsbaar	45	15,0	21,1
Totaal	213	71,0	100,0
Niet gekend	87	29,0	
Absoluut totaal	300	100,0	

In de respondentenpopulatie tellen we 124 alleenwonenden en 300 samenwonenden. Voor 68,5% van de alleenwonenden kon een kwetsbaarheidsscore berekend worden. Voor de samenwonenden kon in 71% van de gevallen een kwetsbaarheidsscore berekend worden.

Voor de totale kwetsbaarheidsscore stellen we vast dat het aandeel **niet kwetsbaren** hoger ligt bij de samenwonende personen dan bij de alleenwonenden (41,8% t.o.v. 28,2%). Voor de categorieën **mild** en **zeer kwetsbaar** zien we daarentegen een hoger aandeel bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden. 30,6% van de alleenwonenden scoort zeer kwetsbaar. Voor de samenwonenden

gaat het om 21,1% zeer kwetsbare personen. Ook in de categorie mild kwetsbaar zien we een hoger aandeel bij de alleenwonenden (41,2% t.o.v. 37,1%).

Psychische component

Alleenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	52	41,9	47,3
Mild kwetsbaar	43	34,7	39,1
Zeer kwetsbaar	15	12,1	13,6
Totaal	110	88,7	100,0
Niet gekend	14	11,3	
Absoluut totaal	124	100,0	

Samenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	164	54,7	63,8
Mild kwetsbaar	73	24,3	28,4
Zeer kwetsbaar	20	6,7	7,8
Totaal	257	85,7	100,0
Niet gekend	43	14,3	
Absoluut totaal	300	100,0	

Op psychisch vlak ligt het aandeel **niet kwetsbare** personen hoger bij de samenwonenden dan bij de alleenwonenden. 63,8% van de samenwonende 75-plussers is niet kwetsbaar op psychisch vlak t.o.v. 47,3% bij de alleenwonenden. Voor de **mild kwetsbare** personen vinden we net het omgekeerde. Met 39,1% ligt het aandeel mild kwetsbare respondenten hoger bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden (28,4%). Ook voor de categorie **zeer kwetsbaar** vinden we met 13,6% een hoger aandeel bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden (7,8%).

Sociale component

Alleenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	15	12,1	15,0
Mild kwetsbaar	65	52,4	65,0
Zeer kwetsbaar	20	16,1	20,0
Totaal	100	80,6	100,0
Niet gekend	24	19,4	
Absoluut totaal	124	100,0	

Samenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	60	20,0	25,4
Mild kwetsbaar	142	47,3	60,2
Zeer kwetsbaar	34	11,3	14,4
Totaal	236	78,7	100,0
Niet gekend	64	21,3	
Absoluut totaal	300	100,0	

Ook op sociaal vlak ligt het aandeel **niet kwetsbare** personen hoger bij de samenwonenden dan bij de alleenwonenden. 25,4% van de samenwonende 75-plussers is niet kwetsbaar op sociaal vlak t.o.v. 15% bij de alleenwonenden. Voor de **mild kwetsbare** personen vinden we net het omgekeerde. Met 65% ligt het aandeel mild kwetsbare respondenten hoger bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden (60,2%). Ook voor de categorie **zeer kwetsbaar** vinden we met 20% een hoger aandeel bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden (14,4%).

Fysieke component

Alleenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	59	47,6	55,7
Mild kwetsbaar	22	17,7	20,8
Zeer kwetsbaar	25	20,2	23,6
Totaal	106	85,5	100,0
Niet gekend	18	14,5	
Absoluut totaal	124	100,0	

Samenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	174	58,0	67,2
Mild kwetsbaar	48	16,0	18,5
Zeer kwetsbaar	37	12,3	14,3
Totaal	259	86,3	100,0
Niet gekend	41	13,7	
Absoluut totaal	300	100,0	

En ook voor de fysieke component zien we een lager aandeel fysiek kwetsbare personen bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden. 55,7% van de alleenwonende respondenten is fysiek niet kwetsbaar t.o.v. 67,2% bij de samenwonenden. In de categorie mild en zeer kwetsbaar zien we daarentegen steeds een hoger aandeel bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden. 23,6% van de alleenwonende ouderen is fysiek zeer kwetsbaar. Voor de samenwonenden bedraagt dit aandeel 14,3%.

Omgevingscomponent

Alleenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	52	41,9	45,2
Mild kwetsbaar	47	37,9	40,9
Zeer kwetsbaar	16	12,9	13,9
Totaal	115	92,7	100,0
Niet gekend	9	7,3	
Absoluut totaal	124	100,0	

Samenwonend	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	134	44,7	49,8
Mild kwetsbaar	112	37,3	41,6
Zeer kwetsbaar	23	7,7	8,6
Totaal	269	89,7	100,0
Niet gekend	31	10,3	
Absoluut totaal	300	100,0	

Ook voor deze component ligt het aandeel **niet kwetsbare** personen hoger bij de samenwonenden dan bij de alleenwonenden. 49,8% van de samenwonende 75-plussers is niet kwetsbaar op de omgevingscomponent t.o.v. 45,2% bij de alleenwonenden.

In de categorie **mild kwetsbaar** zien we echter wel een lager aandeel kwetsbare alleenwonenden dan samenwonenden (40,9% t.o.v. 41,6%). Maar het verschil tussen beide categorieën is hier eerder gering. Voor de **zeer kwetsbare groep** zien we wel weer terug een hoger aandeel bij de alleenwonenden (13,9% t.o.v. 8,6%).

Conclusie kwetsbaarheid naar huishoudtype

Voor de totale kwetsbaarheidsscore vinden we een hoger aandeel kwetsbare personen bij de alleenwonenden dan bij de samenwonenden. Ook voor de deelcomponenten zien we een hoger aandeel kwetsbare ouderen onder de alleenstaanden.

4.4 Naar woningtype

Totale kwetsbaarheidsscore

Appartement	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	6	14,3	26,1
Mild kwetsbaar	10	23,8	43,5
Zeer kwetsbaar	7	16,7	30,4
Totaal	23	54,8	100,0
Niet gekend	19	45,2	
Absoluut totaal	42	100,0	

Alleenstaande woning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	77	29,2	39,7
Mild kwetsbaar	72	27,3	37,1
Zeer kwetsbaar	45	17,0	23,2
Totaal	194	73,5	100,0
Niet gekend	70	26,5	
Absoluut totaal	264	100,0	

Rijwoning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	31	27,0	37,8
Mild kwetsbaar	32	27,8	39,0
Zeer kwetsbaar	19	16,5	23,2
Totaal	82	71,3	100,0
Niet gekend	33	28,7	
Absoluut totaal	115	100,0	

Respondenten wonend in een appartement zijn vaker kwetsbaar dan respondenten wonend in een alleenstaande of rijwoning. Het aandeel **niet kwetsbare** personen ligt namelijk het laagst voor de bewoners van een appartement (26,1%). Omgekeerd vinden we dat de bewoners van een rijwoning of alleenstaande woning minder vaak zeer kwetsbaar zijn. Zowel voor de bewoners van een rijwoning als van een alleenstaande woning bedraagt het aandeel **zeer kwetsbare personen** ongeveer 23% terwijl dit voor de bewoners van een appartement 30% bedraagt.

Psychische component

Appartement	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	16	38,1	45,7
Mild kwetsbaar	12	28,6	34,3
Zeer kwetsbaar	7	16,7	20,0
Totaal	35	83,3	100,0
Niet gekend	7	16,7	
Absoluut totaal	42	100,0	

Alleenstaande woning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	133	50,4	57,6
Mild kwetsbaar	79	29,9	34,2
Zeer kwetsbaar	19	7,2	8,2
Totaal	231	87,5	100,0
Niet gekend	33	12,5	
Absoluut totaal	264	100,0	

Rijwoning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	67	58,3	66,3
Mild kwetsbaar	25	21,7	24,8
Zeer kwetsbaar	9	7,8	8,9
Totaal	101	87,8	100,0
Niet gekend	14	12,2	
Absoluut totaal	115	100,0	

Voor de psychische component zien we een hogere kwetsbaarheid bij de appartementsbewoners dan bij de bewoners van een rij- of alleenstaande woning. Het aandeel niet kwetsbare personen is lager voor de appartementsbewoners terwijl het aandeel zeer kwetsbare personen dan duidelijk hoger ligt. 20% van de appartementsbewoners is zeer kwetsbaar op psychisch vlak. Voor de bewoners van een rijwoning of een alleenstaande woning bedraagt het aandeel zeer kwetsbare personen tussen de 8 à 9%.

Het aandeel zeer kwetsbare personen is voor de bewoners van een rij- of alleenstaande woning nagenoeg gelijk. Wel zien we dat het aandeel niet kwetsbare personen voor de bewoners van een

alleenstaande woning toch lager ligt dan voor de bewoners van een rijwoning (57,6% t.o.v. 66,3%). Rekening houdend met het aandeel mild kwetsbare personen zijn de bewoners van een alleenstaande woning in Veldegem toch iets kwetsbaarder op psychisch vlak dan de bewoners van een rijwoning.

Sociale component

Appartement	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	3	7,1	10,0
Mild kwetsbaar	20	47,6	66,7
Zeer kwetsbaar	7	16,7	23,3
Totaal	30	71,4	100,0
Niet gekend	12	28,6	
Absoluut totaal	42	100,0	

Alleenstaande woning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	50	18,9	23,7
Mild kwetsbaar	127	48,1	60,2
Zeer kwetsbaar	34	12,9	16,1
Totaal	211	79,9	100,0
Niet gekend	53	20,1	
Absoluut totaal	264	100,0	

Rijwoning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	23	20,0	24,2
Mild kwetsbaar	59	51,3	62,1
Zeer kwetsbaar	13	11,3	13,7
Totaal	95	82,6	100,0
Niet gekend	20	17,4	
Absoluut totaal	115	100,0	

Ook voor de sociale component zien we dat appartementsbewoners vaker kwetsbaar scoren. Slechts 10% van de appartementsbewoners scoort niet kwetsbaar op sociaal vlak terwijl dit voor de bewoners van een alleenstaande of rijwoning rond de 23% ligt.

Ook het aandeel sociaal zeer kwetsbare respondenten ligt hoger bij de appartementsbewoners. 23,3% van de appartementsbewoners is sociaal zeer kwetsbaar.

Voor de sociale component is het verschil tussen bewoners van een rijwoning of alleenstaande woning minder uitgesproken.

Fysieke component

Appartement	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	17	40,5	50,0
Mild kwetsbaar	9	21,4	26,5
Zeer kwetsbaar	8	19,0	23,5
Totaal	34	81,0	100,0
Niet gekend	8	19,0	
Absoluut totaal	42	100,0	

Alleenstaande woning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	150	56,8	64,9
Mild kwetsbaar	43	16,3	18,6
Zeer kwetsbaar	38	14,4	16,5
Totaal	231	87,5	100,0
Niet gekend	33	12,5	
Absoluut totaal	264	100,0	

Rijwoning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	66	57,4	66,0
Mild kwetsbaar	18	15,7	18,0
Zeer kwetsbaar	16	13,9	16,0
Totaal	100	87,0	100,0
Niet gekend	15	13,0	
Absoluut totaal	115	100,0	

En ook op fysiek vlak zien we het laagste aandeel niet kwetsbare personen bij de appartementsbewoners (50%). De bewoners van een alleenstaande (64,9%) en rijwoning (66%) scoren duidelijk beter op de fysieke component.

Ook het aandeel zeer kwetsbare personen is duidelijk hoger bij de appartementsbewoners. 23,5% van de appartementsbewoners scoort zeer kwetsbaar op de fysieke component. Voor de bewoners van een alleenstaande woning gaat het om 16,5% van de respondenten en voor de bewoners van een rijwoning om 16% van de respondenten.

Omgevingscomponent

Appartement	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	19	45,2	52,8
Mild kwetsbaar	16	38,1	44,4
Zeer kwetsbaar	1	2,4	2,8
Totaal	36	85,7	100,0
Niet gekend	6	14,3	
Absoluut totaal	42	100,0	

Alleenstaande woning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	123	46,6	50,8
Mild kwetsbaar	96	36,4	39,7
Zeer kwetsbaar	23	8,7	9,5
Totaal	242	91,7	100,0
Niet gekend	22	8,3	
Absoluut totaal	264	100,0	

Rijwoning	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	45	39,1	42,1
Mild kwetsbaar	47	40,9	43,9
Zeer kwetsbaar	15	13,0	14,0
Totaal	107	93,0	100,0
Niet gekend	8	7,0	
Absoluut totaal	115	100,0	

Op de omgevingscomponent scoren de bewoners van een appartement daarentegen het best: het aandeel niet kwetsbare personen ligt er het hoogst terwijl het aandeel zeer kwetsbare personen het laagst is. Slechts 2,8% van de appartementsbewoners scoort zeer kwetsbaar op de omgevingscomponent.

De bewoners van een rijwoning scoren het meest kwetsbaar op de omgevingscomponent. Hier scoort 14% van de bewoners zeer kwetsbaar op de omgevingscomponent.

Conclusie kwetsbaarheid naar woningtype

Naar woningtype stellen we vast dat appartementsbewoners globaal genomen kwetsbaarder scoren dan bewoners van een alleenstaande en rijwoning. Bekijken we dit op het niveau van de deelcomponenten dan zien we dat dit niet opgaat voor elke deelcomponent. Voor de omgevingscomponent scoren appartementsbewoners duidelijk beter en zijn het de bewoners van een rijwoning woning die kwetsbaarder uit de bus komen.

5. Bijkomende vragen

5.1 Cognitieve component

Los van de 4 deelcomponenten van kwetsbaarheid peilen we ook naar het cognitief vermogen van de 75-plussers: in welke mate kan de respondent zich nog zaken herinneren die pas gebeurd zijn, zich concentreren op een verhaal, Deze component maakt geen deel uit van de kwetsbaarheidsschaal en beschouwen we afzonderlijk. De respondenten worden naargelang hun antwoorden ingedeeld in 1 van de volgende 3 categorieën: sterk cognitief vermogen (=weinig tot geen problemen met het geheugen), een matig cognitief vermogen en een zwak cognitief vermogen (=vaak problemen met het geheugen).

Cognitief vermogen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Sterk cognitief vermogen	99	23,2	25,6
Matig cognitief vermogen	127	29,8	32,8
Zwak cognitief vermogen	161	37,8	41,6
Totaal	387	90,8	100,0
Niet gekend	39	9,2	
Absoluut totaal	426	100,0	

23,2% van de respondenten scoort zeer goed op dit domein en heeft een sterk cognitief vermogen. 29,8% van de respondenten scoort matig op dit vlak. 37,8% van de respondenten heeft een zwak cognitief vermogen. In absolute cijfers komt dit neer op 161 van de bevraagde 75-plussers die het cognitief moeilijker hebben.

Kijken we meer in detail dan zien we dat de respondenten het meest problemen ondervinden met het aanleren van nieuwe dingen. 48,1% geeft aan hiermee problemen te ondervinden. 35,9% ondervindt moeilijkheden met het regelen van geldzaken. 23,5% kan zich moeilijk herinneren wat er pas is gebeurd. En tot slot kan een evenredig aandeel (23,3%) nog moeilijk een verhaal volgen in een boek of op televisie.

Vervolgens gaan we na of er een verband bestaat tussen het cognitief vermogen van de 75-plusser en de totale kwetsbaarheidsscore.

Globale kwetsbaarheid en cognitie

Zwak cognitief vermogen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	37	23,0	28,9
Mild kwetsbaar	44	27,3	34,4
Zeer kwetsbaar	47	29,2	36,7
Totaal	128	79,5	100,0
Niet gekend	33	20,5	
Absoluut totaal	161	100,0	

Matig cognitief vermogen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	36	28,3	36,4
Mild kwetsbaar	44	34,6	44,4
Zeer kwetsbaar	19	15,0	19,2
Totaal	99	78,0	100,0
Niet gekend	28	22,0	
Absoluut totaal	127	100,0	

Sterk cognitief vermogen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	40	40,4	56,3
Mild kwetsbaar	26	26,3	36,6
Zeer kwetsbaar	5	5,1	7,0
Totaal	71	71,7	100,0
Niet gekend	28	28,3	
Absoluut totaal	99	100,0	

75-plussers die zeer kwetsbaar scoren op de globale kwetsbaarheidsschaal scoren vaker zwak op de cognitieve component. Van de 161 cognitief zwakkere 75-plussers scoort 36,7% ook zeer kwetsbaar op de globale kwetsbaarheidsschaal. Voor de cognitief sterkere personen is dit aandeel een stuk lager (7%).

Op het niveau van de deelcomponenten zien we dat er voornamelijk een verschil is op psychisch en fysiek vlak waarbij de kwetsbaarheid toeneemt naarmate het cognitief vermogen afneemt.

5.2 Hulp aan huis

Aan de respondenten werd gevraagd of zij reeds professionele hulp aan huis ontvangen (poetsdienst, maaltijden aan huis, klusjesdienst,).

	Aantal	Percentage
Ja	165	38,7
Nee	248	58,2
Niet gekend	13	3,1
Totaal	426	100,0

38,7% van de respondenten ontvangt reeds professionele hulp aan huis. 58,2% van de respondenten heeft geen professionele hulp aan huis.

De volgende grafiek geeft weer van wie de respondenten reeds professionele hulp krijgen. Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Uit de grafiek maken we op dat de respondenten het vaakst een beroep doen op poetshulp. Dit is het geval voor 61,8% van alle respondenten die professionele hulp inroepen.

Op de 2de plaats komt de huisarts. 55,2% geeft aan thuis hulp te ontvangen van de huisarts. Voor 53,9% van de 75-plussers levert de thuisverpleging de nodige thuiszorg. 21,2% richt zich tot de dienst gezinshulp voor hulp aan huis. 17,6% van de respondenten doet een beroep op een kinesist aan huis en 10,9% ontvangt maaltijden aan huis. Minder dan 10 respondenten doen een beroep op het OCMW (5,5%), oppashulp (4,8%), de mindermobielenentrale (3%), de klusjesdienst (2,4%), de boodschappendienst (1,8%), het dagverzorgingscentrum (1,2%) en kortverblijf (1%).

Vervolgens bekijken we of er een verschil is inzake kwetsbaarheid tussen de personen die reeds professionele hulp aan huis ontvangen en de personen die op vandaag nog geen hulp ontvangen.

Totale kwetsbaarheidsscore

Hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	34	20,6	29,3
Mild kwetsbaar	36	21,8	31,0
Zeer kwetsbaar	46	27,9	39,7
Totaal	116	70,3	100,0
Niet gekend	49	29,7	
Absoluut totaal	165	100,0	

Geen hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	80	32,3	43,7
Mild kwetsbaar	78	31,5	42,6
Zeer kwetsbaar	25	10,1	13,7
Totaal	183	73,8	100,0
Niet gekend	65	26,2	
Absoluut totaal	248	100,0	

De tabellen laten duidelijk zien dat de personen die reeds hulp aan huis krijgen kwetsbaarder zijn dan de personen die nog geen hulp aan huis krijgen. 39,7% van de personen die reeds hulp aan huis ontvangen, is zeer kwetsbaar. Voor de personen die nog geen hulp aan huis ontvangen ligt het aandeel zeer kwetsbare personen een stuk lager (13,7%). Niettegenstaande zien we hier dat toch 13,7% van de personen die op vandaag nog geen professionele hulp aan huis krijgen zeer kwetsbaar scoort. Hier schuilt dus een potentiële doelgroep voor de hulpverlening.

Merken we op dat het aandeel mild kwetsbare personen groter is voor de groep die op vandaag nog geen professionele hulp aan huis ontvangen (42,6% t.o.v. 31%). Ook hier schuilt dus een potentiële doelgroep voor de hulpverlening.

In wat volgt bekijken we nu de deelcomponenten van kwetsbaarheid en de relatie tot het al dan niet krijgen van professionele hulp aan huis.

Psychische component

Hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	77	46,7	53,5
Mild kwetsbaar	47	28,5	32,6
Zeer kwetsbaar	20	12,1	13,9
Totaal	144	87,3	100,0
Niet gekend	21	12,7	
Absoluut totaal	165	100,0	

Geen hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	137	55,2	61,7
Mild kwetsbaar	70	28,2	31,5
Zeer kwetsbaar	15	6,0	6,8
Totaal	222	89,5	100,0
Niet gekend	26	10,5	
Absoluut totaal	248	100,0	

De respondenten die reeds hulp aan huis ontvangen scoren vaker zeer kwetsbaar op psychisch vlak dan de respondenten die nog geen hulp aan huis ontvangen (13,9% t.o.v. 6,8%).

Merken we wel op dat 31,5% van de respondenten die geen professionele hulp aan huis ontvangen mild kwetsbaar scoort op de psychische component.

Fysieke component

Hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	70	42,4	49,0
Mild kwetsbaar	32	19,4	22,4
Zeer kwetsbaar	41	24,8	28,7
Totaal	143	86,7	100,0
Niet gekend	22	13,3	
Absoluut totaal	165	100,0	

Geen hulp aan huis	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	163	65,7	73,8
Mild kwetsbaar	37	14,9	16,7
Zeer kwetsbaar	21	8,5	9,5
Totaal	221	89,1	100,0
Niet gekend	27	10,9	
Absoluut totaal	248	100,0	

Voor de fysieke component vinden we duidelijk meer kwetsbare personen bij de respondenten die reeds hulp aan huis ontvangen. Zowel het aandeel mild kwetsbare als het aandeel zeer kwetsbare personen ligt hoger bij de respondenten die reeds professionele hulp aan huis ontvangen.

Meer dan de helft van de respondenten (51%) die reeds hulp aan huis ontvangen, is hetzij mild hetzij zeer kwetsbaar op fysiek vlak. Voor de personen die nog geen hulp aan huis ontvangen is dit aandeel een heel stuk lager (26,2%). Maar toch gaat het hier om 1 op de 4 75-plussers die op vandaag een zekere kwetsbaarheid vertoont op fysiek vlak en hiervoor, om welke reden ook, geen beroep doet op professionele hulpverlening.

Voor de sociale en de omgevingscomponent is het verschil tussen de respondenten die hulp aan huis krijgen en zij die geen hulp aan huis krijgen minder duidelijk.

5.3 Boodschappen doen

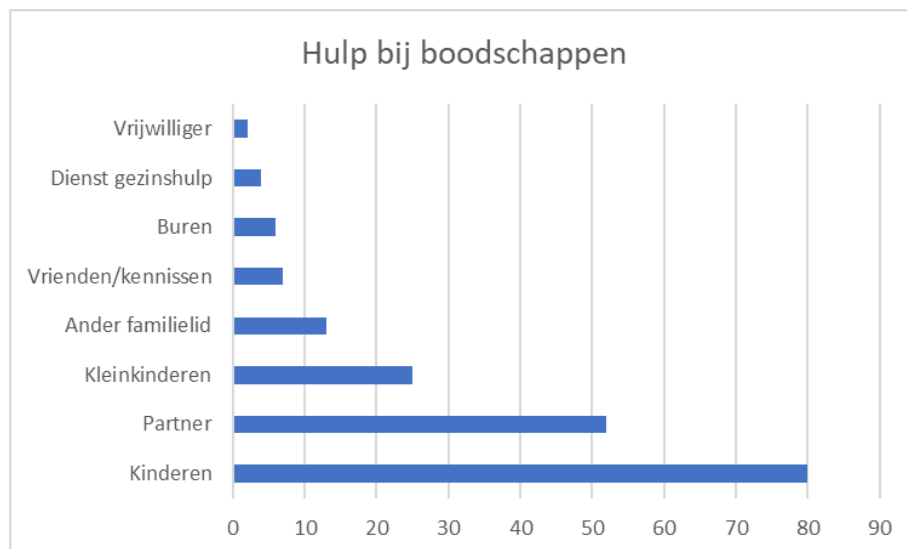
Zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage
Ja	304	71,4
Nee	113	26,5
Niet gekend	9	2,1
Totaal	426	100,0

71,4% van de ondervraagde 75-plussers doet zelf nog boodschappen. 26,5% kan dit niet meer zelf.

	Aantal	Percentage
Kinderen	80	70,8
Partner	52	46,0
Kleinkinderen	25	22,1
Ander familielid	13	11,5
Vrienden/kennissen	7	6,2
Buren	6	5,3
Dienst gezinshulp	4	3,5
Vrijwilliger	2	1,8

Bovenstaande tabel geeft aan op wie de 75-plussers een beroep doen indien ze niet meer zelf de boodschappen kunnen doen. Meerdere antwoorden waren mogelijk.

Onderstaande grafiek geeft dit grafisch weer.

Het merendeel van de 75-plussers dat zelf geen boodschappen meer doet, rekt hiervoor op de kinderen (70,8%). Voor 46% van de respondenten is het de partner die de boodschappen doet. De kleinkinderen en andere familieleden zijn samen goed voor 33,6%. Minder dan 10 respondenten kan rekenen op de burens (5,3%), op vrienden of kennissen (6,2%), op de dienst gezinshulp (3,5%) of op een vrijwilliger (1,8%).

Totale kwetsbaarheidsscore

Zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	100	32,9	45,5
Mild kwetsbaar	90	29,6	40,9
Zeer kwetsbaar	30	9,9	13,6
Totaal	220	72,4	100,0
Niet gekend	84	27,6	
Absoluut totaal	304	100,0	

Niet zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	14	12,4	17,9
Mild kwetsbaar	23	20,4	29,5
Zeer kwetsbaar	41	36,3	52,6
Totaal	78	69,0	100,0
Niet gekend	35	31,0	
Absoluut totaal	113	100,0	

Niet verwonderlijk stellen we vast dat personen die niet meer in staat zijn om zelf boodschappen te doen, vaker kwetsbaar zijn dan personen die zelf nog boodschappen doen. 52,6% van de respondenten die zelf geen boodschappen doen, scoort zeer kwetsbaar op de kwetsbaarheidsschaal. Voor de personen die wel nog zelf boodschappen doen, ligt het aandeel zeer kwetsbare personen met 13,6% een heel stuk lager.

Merken we ook hier op dat er toch een grote groep mild kwetsbare personen is die op vandaag nog zelf boodschappen doet (40,9%).

Bijkomend stellen we vast dat het niet meer kunnen doen van de boodschappen duidelijk samenhangt met de fysieke kwetsbaarheid.

Fysieke component

Zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	206	67,8	75,5
Mild kwetsbaar	49	16,1	17,9
Zeer kwetsbaar	18	5,9	6,6
Totaal	273	89,8	100,0
Niet gekend	31	10,2	
Absoluut totaal	304	100,0	

Niet zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	27	23,9	29,7
Mild kwetsbaar	21	18,6	23,1
Zeer kwetsbaar	43	38,1	47,3
Totaal	91	80,5	100,0
Niet gekend	22	19,5	
Absoluut totaal	113	100,0	

Slechts 29,7% van de respondenten die niet meer zelf boodschappen doen, is niet kwetsbaar op fysiek vlak. Voor de personen die wel nog zelf boodschappen doen bedraagt het aandeel niet kwetsbare personen 75,5%.

Maar ook hier zien we toch een categorie potentieel kwetsbare personen: 24,5% van de respondenten die wel nog zelf boodschappen doen, is mild tot zeer kwetsbaar op fysiek vlak.

Psychische component

Zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	169	55,6	62,1
Mild kwetsbaar	82	27,0	30,1
Zeer kwetsbaar	21	6,9	7,7
Totaal	272	89,5	100,0
Niet gekend	32	10,5	
Absoluut totaal	304	100,0	

Niet zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	46	40,7	48,4
Mild kwetsbaar	35	31,0	36,8
Zeer kwetsbaar	14	12,4	14,7
Totaal	95	84,1	100,0
Niet gekend	18	15,9	
Absoluut totaal	113	100,0	

Ook voor de psychische component zien we een duidelijk hogere kwetsbaarheid onder de respondenten die niet meer zelf hun boodschappen doen. Maar ook hier is het aandeel mild kwetsbare respondenten bij de personen die wel nog zelf hun boodschappen doen niet gering (30,1%).

Omgevingscomponent

Zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	142	46,7	51,1
Mild kwetsbaar	114	37,5	41,0
Zeer kwetsbaar	22	7,2	7,9
Totaal	278	91,4	100,0
Niet gekend	26	8,6	
Absoluut totaal	304	100,0	

Niet zelf boodschappen doen	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	45	39,8	42,9
Mild kwetsbaar	45	39,8	42,9
Zeer kwetsbaar	15	13,3	14,3
Totaal	105	92,9	100,0
Niet gekend	8	7,1	
Absoluut totaal	113	100,0	

Tot slot maken we voor de omgevingscomponent eenzelfde vaststelling: personen die niet meer zelf boodschappen doen scoren vaker zeer kwetsbaar op deze component. Maar ook hier zien we een niet te onderschatten aandeel respondenten dat mild kwetsbaar scoort op de omgevingscomponent onder de senioren die zelf nog boodschappen doen.

Bovenstaande vaststellingen geven richting aan het aanpakken van deze problematiek: aandacht voor de psychische en omgevingscomponent bij het uitwerken van een boodschappendienst kan in het kader van kwetsbaarheid een meerwaarde betekenen.

5.4 Mantelzorg

Mantelzorg	Aantal	Percentage
Ik ben mantelzorger	46	10,8
Ik ontvang mantelzorg	61	14,3
Geen mantelzorg	264	62,0
Niet gekend	55	12,9
Totaal	426	100,0

46 respondenten gaven aan zelf mantelzorger te zijn. Dit is goed voor 10,8% van alle respondenten. 14,3% ontvangt mantelzorg. Voor 62% van de respondenten is mantelzorg niet aan de orde, noch als mantelzorger, noch als zorgontvanger.

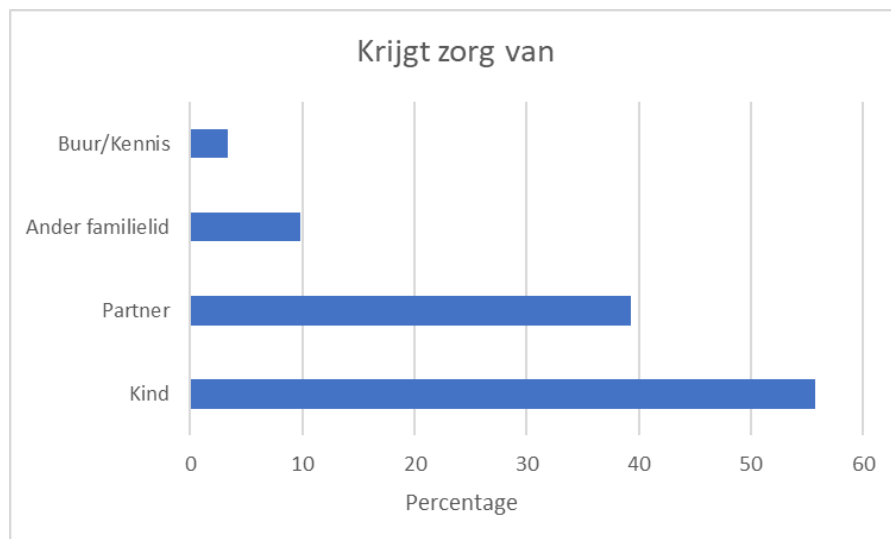
Van de 46 respondenten die aangeven mantelzorger te zijn, zijn er 31 die hiervoor een mantelzorgpremie ontvangen. Dit is goed voor 67,4% van alle mantelzorgers. 21,7% ontvangt hiervoor geen mantelzorgpremie. 5 respondenten (10,8%) vulden deze vraag niet in.

Onderstaande grafiek geeft weer aan wie de mantelzorger zorg verleent.

Het merendeel van de mantelzorgers ouder dan 75 jaar, verleent deze zorg aan de partner (81%). 19% zorgt voor een ander familielid dan de partner of het eigen kind. 15% van de 75-plussers draagt nog zorg voor een eigen kind (7 respondenten) en 4% draagt zorg voor een ander familielid.

De volgende grafiek geeft weer van wie de 75-plussers zelf mantelzorg krijgen. Sommige respondenten hebben meerdere antwoorden aangeduid.

Hier zien we dat de kinderen en de partner het vaakst instaan voor de mantelzorg. 53% van de 75-plussers die mantelzorg krijgen, ontvangen deze zorg van de kinderen. 39,3% krijgt mantelzorg van de partner. Andere familieleden werden in 9,8% van de gevallen vernoemd als mantelzorger (bij 6 respondenten). Buren werden 2 maal vernoemd als mantelzorger.

Tot slot geven we nog mee dat van de 46 mantelzorgers er 15 zelf mild kwetsbaar scoren en 5 zeer kwetsbaar. Samen zijn deze goed voor 43,4% van de oudere mantelzorgers.

5.5 Sociaal contact

Voldoende contact?	Aantal	Percentage
Ja	365	85,7
Nee	37	8,7
Niet gekend	24	5,6
Totaal	426	100,0

8,7% van de bevroegde 75-plussers vindt zelf dat hij of zij **onvoldoende** sociaal contact heeft. Het gaat om 37 bevroegde 75-plussers.

85,7% vindt dat hij of zij wel voldoende sociaal contact heeft.

Totale kwetsbaarheidsscore

Voldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	111	30,4	41,3
Mild kwetsbaar	102	27,9	37,9
Zeer kwetsbaar	56	15,3	20,8
Totaal	269	73,7	100,0
Niet gekend	96	26,3	
Absoluut totaal	365	100,0	

Onvoldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	2	5,4	7,4
Mild kwetsbaar	12	32,4	44,4
Zeer kwetsbaar	13	35,1	48,1
Totaal	27	73,0	100,0
Niet gekend	10	27,0	
Absoluut totaal	37	100,0	

Uit de tabel kunnen we duidelijk opmaken dat personen die zelf aangeven **onvoldoende** sociale contacten te hebben **kwetsbaarder zijn** dan personen die wel voldoende sociale contacten hebben. 48,1% van de respondenten met onvoldoende sociaal contact scoort zeer kwetsbaar. Het aandeel

zeer kwetsbare personen ligt een heel stuk lager bij de personen met voldoende sociaal contact (20,8%).

Psychische component

Voldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	211	57,8	64,3
Mild kwetsbaar	95	26,0	29,0
Zeer kwetsbaar	22	6,0	6,7
Totaal	328	89,9	100,0
Niet gekend	37	10,1	
Absoluut totaal	365	100,0	

Onvoldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	4	10,8	11,8
Mild kwetsbaar	20	54,1	58,8
Zeer kwetsbaar	10	27,0	29,4
Totaal	34	91,9	100,0
Niet gekend	3	8,1	
Absoluut totaal	37	100,0	

De 75-plussers die aangeven onvoldoende sociaal contact te hebben, scoren duidelijk vaker psychisch kwetsbaar dan hun leeftijdsgenoten met voldoende sociaal contact. Slechts 11,8% van de respondenten met onvoldoende sociaal contact scoort psychisch niet kwetsbaar. Voor de 75-plussers met voldoende sociaal contact bedraagt het aandeel niet kwetsbare respondenten 64,3%.

Verder stellen we vast dat 29,4% van de respondenten met onvoldoende sociaal contact zeer kwetsbaar scoort op psychisch t.o.v. 6,7% bij de respondenten die aangeven voldoende sociaal contact te hebben. En ook voor de categorie mild kwetsbaar zien we een groter aandeel bij de personen met onvoldoende sociaal contact (58,8% t.o.v. 29%).

Sociale component

Voldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	72	19,7	24,1
Mild kwetsbaar	188	51,5	62,9
Zeer kwetsbaar	39	10,7	13,0
Totaal	299	81,9	100,0
Niet gekend	66	18,1	
Absoluut totaal	365	100,0	

Onvoldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	3	8,1	9,7
Mild kwetsbaar	15	40,5	48,4
Zeer kwetsbaar	13	35,1	41,9
Totaal	31	83,8	100,0
Niet gekend	6	16,2	
Absoluut totaal	37	100,0	

Ook voor de sociale component zien we een duidelijk verschil tussen de 75-plussers die aangeven voldoende sociaal contact te hebben en de 75-plussers die onvoldoende sociaal contact hebben, waarbij deze laatsten vaker zeer kwetsbaar scoren. 4 op de 10 75-plussers die aangeven onvoldoende sociaal contact te hebben scoort zeer kwetsbaar (41,9%). Voor de 75-plussers met voldoende sociaal contact gaat het om 1 op de 10 die zeer kwetsbaar scoort (13%). Het al dan niet hebben van sociaal contact kan dus een buffer zijn voor sociale kwetsbaarheid maar het biedt geen absolute bescherming. Ook zij die menen voldoende contact te hebben kunnen kwetsbaar scoren.

Fysieke component

Voldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	216	59,2	66,1
Mild kwetsbaar	62	17,0	19,0
Zeet kwetsbaar	49	13,4	15,0
Totaal	327	89,6	100,0
Niet gekend	38	10,4	
Absoluut totaal	365	100,0	

Onvoldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	14	37,8	43,8
Mild kwetsbaar	8	21,6	25,0
Zeet kwetsbaar	10	27,0	31,3
Totaal	32	86,5	100,0
Niet gekend	5	13,5	
Absoluut totaal	37	100,0	

Kijken we naar het aandeel respondenten dat niet kwetsbaar is op fysiek vlak dan zien we dat dit aandeel hoger ligt bij de personen die aangeven voldoende sociaal contact te hebben dan bij de personen die aangeven onvoldoende sociaal contact te hebben (66,1% t.o.v. 43,8%). Hieruit kunnen we afleiden dat personen met minder sociale contacten vaker kwetsbaar scoren, ook op fysiek vlak.

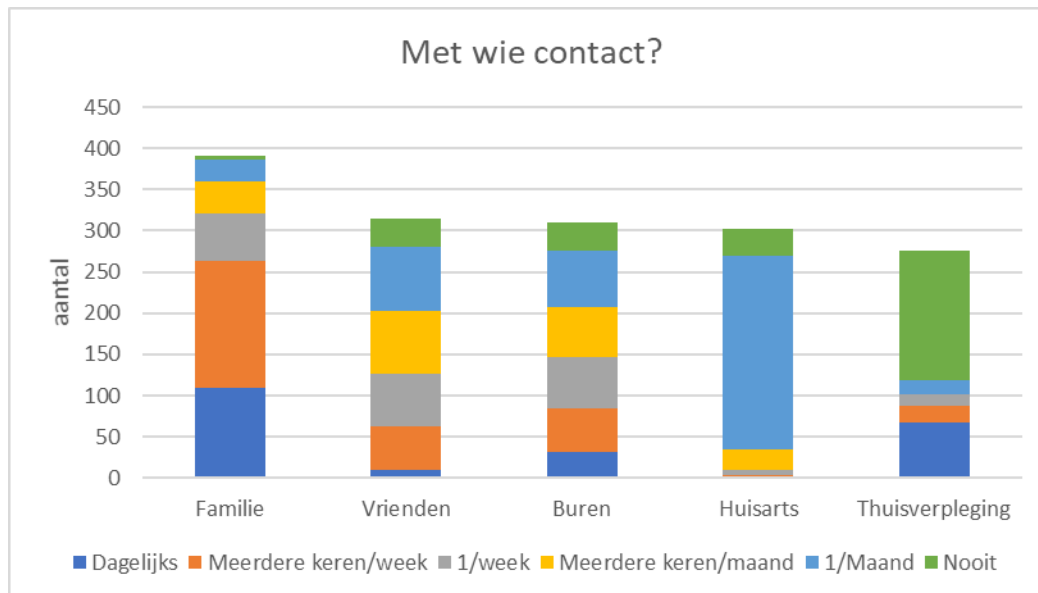
Omgevingscomponent

Voldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	167	45,8	49,3
Mild kwetsbaar	138	37,8	40,7
Zeet kwetsbaar	34	9,3	10,0
Totaal	339	92,9	100,0
Niet gekend	26	7,1	
Absoluut totaal	365	100,0	

Onvoldoende sociaal contact	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	16	43,2	48,5
Mild kwetsbaar	16	43,2	48,5
Zeet kwetsbaar	1	2,7	3,0
Totaal	33	89,2	100,0
Niet gekend	4	10,8	
Absoluut totaal	37	100,0	

Voor de omgevingscomponent is het verschil tussen beide groepen minder uitgesproken. Hier zien we zelfs een groter aandeel respondenten dat zeer kwetsbaar is bij de personen met voldoende sociaal contact.

Frequentie van contact

Het vaakst hebben de 75-plussers contact met een familielid. Heel wat respondenten geven aan meerdere keren per week contact te hebben met een familielid. Ook heel wat respondenten hebben dagelijks of minstens 1 keer per week contact met familie. Slechts een klein aantal respondenten (4 respondenten) heeft nooit contact met familie.

75-plussers hebben ook met vrienden/kennissen op regelmatige basis contact. Het merendeel van de respondenten geeft aan wekelijks contact te hebben met vrienden of kennissen. Ook heel wat respondenten hebben op maandelijkse basis contact met vrienden. Het aantal respondenten dat aangeeft nooit contact te hebben met vrienden (33 respondenten) ligt hoger dan het aantal respondenten dat nooit contact heeft met familie (4 respondenten).

Veel respondenten hebben meerdere keren per week contact met de burens. Ook heel wat respondenten geven aan dagelijks of maandelijks contact te hebben met hun burens. Daarentegen zijn er ook respondenten die nooit contact hebben met burens (34).

Bovenstaande grafiek laat duidelijk zien dat het gros van de respondenten eerder maandelijks contact heeft met de huisarts. Slechts een beperkt aantal respondenten heeft wekelijks contact met de huisarts (1,7%).

Opvallend is het groot aantal respondenten dat dagelijks contact heeft met thuisverpleging. Bijna een kwart van de respondenten (16,9%) geeft aan dagelijks thuisverpleging over de vloer te krijgen. 39,3% heeft echter nooit contact met thuisverpleging.

5.6 Vrije tijd

Vrijetijdsbeleving

	Voldoende mogelijkheden		Een of meerdere hobby's		Ik verveel me nooit	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Negatief	86	20,2	131	30,8	121	28,4
Positief	302	70,9	249	58,5	263	61,7
Niet gekend	38	8,9	46	10,8	42	9,9
Totaal	426	100,0	426	100,0	426	100,0

61,7% van de respondenten geeft aan zich nooit te vervelen. 70,9% heeft voldoende mogelijkheden om de vrije tijd op een aangename manier door te brengen. 58,5% van de respondenten heeft ook een of meerdere hobby's.

Aan het andere einde van de schaal vinden we dat 28,4% van de respondenten zich wel vaak of occasioneel verveelt. 20,2% van de respondenten beschikt over onvoldoende mogelijkheden om de vrije tijd op een aangename manier door te brengen. 30,8% van de respondenten heeft geen hobby.

In wat volgt gaan we na in welke mate de vrijetijdsbeleving en kwetsbaarheid al dan niet samenhangen.

Component Vrije tijd		
	aantal	%
Negatief	24	5,6
Positief	346	81,2
Niet gekend	56	13,1
Totaal	426	100,0

5,6% van de respondenten heeft een negatieve vrijetijdsbeleving. Dit betekent dat deze personen vinden onvoldoende mogelijkheden te hebben om hun vrije tijd zinvol in te vullen en/of ze hebben geen enkele hobby en/of ze vervelen zich al eens.

81,2% van de respondenten ervaart de vrijetijdsbeleving wel als positief.

Voor 13,1% van de respondenten kon deze component niet berekend worden.

In wat volgt gaan we na in welke mate respondenten verschillen in kwetsbaarheid naargelang hun beleving van de vrije tijd. **Let wel:** er zijn slechts 24 respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving. Dit betekent dus dat de percentages in onderstaande tabellen met enige voorzichtigheid bekeken moeten worden door de wet van de kleine aantallen.

Totale kwetsbaarheidsscore

Negatief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	7	29,2	38,9
Mild kwetsbaar	2	8,3	11,1
Zeer kwetsbaar	9	37,5	50,0
Totaal	18	75,0	100,0
Niet gekend	6	25,0	
Absoluut totaal	24	100,0	

Positief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	105	30,3	38,2
Mild kwetsbaar	109	31,5	39,6
Zeer kwetsbaar	61	17,6	22,2
Totaal	275	79,5	100,0
Niet gekend	71	20,5	
Absoluut totaal	346	100,0	

Uit bovenstaande tabellen blijkt duidelijk dat het aandeel zeer kwetsbare personen lager ligt bij de personen die positief antwoordden op de vragen rond vrijetijdsbeleving dan bij de personen met

een negatieve vrijetijdsbeleving (22,2% t.o.v. 50%). Personen die zich minder vaak vervelen, een hobby of een zinvolle vrijetijdsbeleving hebben scoren m.a.w. minder vaak zeer kwetsbaar.

Psychologische component

Negatief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	13	54,2	59,1
Mild kwetsbaar	4	16,7	18,2
Zeer kwetsbaar	5	20,8	22,7
Totaal	22	91,7	100,0
Niet gekend	2	8,3	
Totaal	24	100,0	

Positief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	194	56,1	58,4
Mild kwetsbaar	110	31,8	33,1
Zeer kwetsbaar	28	8,1	8,4
Totaal	332	96,0	100,0
Niet gekend	14	4,0	
Absoluut totaal	346	100,0	

75-plussers met een negatieve vrijetijdsbeleving zijn vaker zeer kwetsbaar op de psychische component dan hun leeftijdsgenoten die hun vrije tijd op een positieve manier ervaren. 22,7% van de respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving is psychisch zeer kwetsbaar terwijl dit aandeel voor de respondenten met een positieve vrijetijdsbeleving 8,4% bedraagt.

Merken we wel op dat het aandeel niet kwetsbare respondenten in beide groepen nagenoeg even groot is. Ook respondenten die hun vrijetijd positief ervaren kunnen dus psychisch mild kwetsbaar zijn.

Sociale component

Negatief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	3	12,5	15,0
Mild kwetsbaar	13	54,2	65,0
Zeer kwetsbaar	4	16,7	20,0
Totaal	20	83,3	100,0
Niet gekend	4	16,7	
Absoluut totaal	24	100,0	

Positief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	69	19,9	23,0
Mild kwetsbaar	185	53,5	61,7
Zeer kwetsbaar	46	13,3	15,3
Totaal	300	86,7	100,0
Niet gekend	46	13,3	
Absoluut totaal	346	100,0	

Ook voor de sociale component zien we een hogere kwetsbaarheid bij de respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving dan bij de respondenten met een positieve vrijetijdsbeleving. 20% van de respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving is sociaal zeer kwetsbaar t.o.v. 15,3% voor de groep met een positieve vrijetijdsbeleving. Maar merken we hier zeker op dat het verschil tussen

beide groepen toch kleiner is dan voor de globale score. Bijzondere aandacht dient hier ook te gaan naar het hoog aandeel mild kwetsbare personen op sociaal vlak dat een positieve vrijetijdsbeleving heeft (61,7%).

Een positieve invulling van de vrijetijd kan dus een buffer zijn voor sociale kwetsbaarheid maar de resultaten tonen toch dat dit geen sluitende garantie biedt.

Fysieke component

Negatief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	10	41,7	43,5
Mild kwetsbaar	4	16,7	17,4
Zeer kwetsbaar	9	37,5	39,1
Totaal	23	95,8	100,0
Niet gekend	1	4,2	
Absoluut totaal	24	100,0	

Positief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	211	61,0	65,3
Mild kwetsbaar	61	17,6	18,9
Zeer kwetsbaar	51	14,7	15,8
Totaal	323	93,4	100,0
Niet gekend	23	6,6	
Absoluut totaal	346	100,0	

Ook voor de fysieke component zien we een duidelijk verschil tussen 75-plussers met een positieve dan wel een negatieve vrijetijdsbeleving. De respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving zijn duidelijk vaker kwetsbaar op fysiek vlak dan de respondenten met een positieve vrijetijdsbeleving. Zo is 39,1% van de respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving fysiek zeer kwetsbaar. Voor de respondenten met een positieve vrijetijdsbeleving is het aandeel fysiek kwetsbare personen 15,8%.

Omgevingscomponent

Negatief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	8	33,3	36,4
Mild kwetsbaar	12	50,0	54,5
Zeer kwetsbaar	2	8,3	9,1
Totaal	22	91,7	100,0
Niet gekend	2	8,3	
Absoluut totaal	24	100,0	

Positief vrije tijd	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	166	48,0	50,3
Mild kwetsbaar	132	38,2	40,0
Zeer kwetsbaar	32	9,2	9,7
Totaal	330	95,4	100,0
Niet gekend	16	4,6	
Absoluut totaal	346	100,0	

Voor de omgevingscomponent zien we geen opmerkelijk verschil in de categorie zeer kwetsbaar tussen beide groepen. Maar ook voor deze component stellen we vast dat het aandeel niet kwetsbare respondenten lager ligt voor de respondenten met een negatieve vrijetijdsbeleving (36,4% t.o.v. 50,3%).

Lid van een (ouderen)vereniging

Lid van een vereniging	Aantal	Percentage
Ja	200	48,5
Nee	212	51,5
Totaal	412	100,0

48,5% van de respondenten is lid van een (ouderen)vereniging.

Totale kwetsbaarheidsscore

Lid van ouderenvereniging	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	58	29,0	39,7
Mild kwetsbaar	52	26,0	35,6
Zeer kwetsbaar	36	18,0	24,7
Totaal	146	73,0	100,0
Niet gekend	54	27,0	
Absoluut totaal	200	100,0	

Geen lid	Aantal	Percentage	Percentage excl. niet gekend
Niet kwetsbaar	56	26,4	37,1
Mild kwetsbaar	61	28,8	40,4
Zeer kwetsbaar	34	16,0	22,5
Totaal	151	71,2	100,0
Niet gekend	61	28,8	
Absoluut totaal	212	100,0	

Het verschil tussen respondenten die wel en geen lid zijn van een ouderenvereniging is niet opmerkelijk. Beide groepen hebben een gelijkaardig aandeel niet kwetsbare respondenten. Het aandeel niet kwetsbare respondenten ligt iets hoger bij de leden van een ouderenvereniging (39,7% t.o.v. 37,1%) maar ook het aandeel zeer kwetsbare personen is voor deze groep iets hoger dan voor de niet-leden van een ouderenvereniging (24,7% t.o.v. 22,5%).

5.7 Mobiliteit

De volgende tabel geeft een zicht op de verplaatsingswijze van de respondenten.

Percentage	Te voet	Wagen/zelf	Wagen/ander	Wagen van ander
Nooit	21,1	28,6	37,8	22,8
≤ dan 1/maand	7,0	1,6	3,3	17,1
Maandelijks	5,6	3,5	4,9	12,7
1 à 2/week	19,7	25,6	12,4	9,6
Bijna dagelijks	23,9	22,8	3,8	1,6
Niet gekend	22,5	17,8	37,8	36,2
Total	100,0	100,0	100,0	100,0

Percentage	Fiets	Bus	Trein	Taxi	Belbus	MMC	Ziekenvervoer
Nooit	37,8	51,4	56,6	64,8	63,8	60,8	59,6
≤ dan 1/maand	4,5	10,8	7,7	0,2	0,7	1,4	2,1
Maandelijks	4,0	4,2	2,3	0,2	0,5	0,0	0,5
1 à 2/week	18,5	1,2	0,0	0,0	0,0	0,7	0,5
Bijna dagelijks	12,0	0,7	0,2	0,0	0,0	0,5	0,2
Niet gekend	23,2	31,7	33,1	34,7	35,0	36,6	37,1
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Het vaakst verplaatsen de respondenten zich te voet of met de wagen. 23,9% van de respondenten verplaatst zich bijna dagelijks te voet. 22,8% verplaatst zich dagelijks met de wagen. De fiets wordt minder vaak gebruikt maar nog steeds neemt 12% van de respondenten dagelijks de fiets.

De bus wordt eerder op maandelijkse (4,2%) basis of sporadisch (10,8%) gebruikt. De bus wordt in mindere mate voor dagelijkse of wekelijkse verplaatsingen gebruikt.

De overige vervoersmodaliteiten gebruikt men eerder sporadisch.

De mindermobielen centrale wordt door 5 respondenten frequent gebruikt.

Bekijken we de respondenten naar fysieke kwetsbaarheid en de frequentie van het zich verplaatsen met een van bovenstaande vervoersmodaliteiten dan stellen we duidelijk vast dat de zeer kwetsbare personen zich minder vaak verplaatsen en dit voor elke vervoersmodus.

6. Globale conclusie en samenvattende tabellen

Met voorliggend rapport willen we graag een antwoord bieden op de vragen:

- hoe kwetsbaar zijn de senioren van Veldegem?
- wat zijn de kenmerken van deze personen?
- op welke domeinen uit de kwetsbaarheid zich het meest?

Hiervoor werd een bevraging georganiseerd bij alle 75-plussers wonende te Veldegem. De doelgroep kreeg persoonlijk een vragenlijst aangeboden met de vraag om deze zelfstandig in te vullen. Het OCMW van Zedelgem zorgde voor de verdeling en het ophalen van de vragenlijsten evenals voor het invoeren van de verzamelde gegevens. Hierbij werden ze bijgestaan door heel wat vrijwilligers. Het steunpunt Data & Analyse van de provincie West-Vlaanderen verwerkte deze gegevens anoniem.

In wat volgt worden de voornaamste conclusies nog eens opgesomd.

Globale kwetsbaarheid

Door de 4 componenten van kwetsbaarheid samen te nemen kunnen we een globale kwetsbaarheidsscore berekenen. Deze geeft weer in welke mate de respondenten als kwetsbaar kunnen worden beschouwd.

- 38,1% van alle respondenten die de volledige vragenlijst invulden, scoort niet kwetsbaar. Een even groot aandeel is mild kwetsbaar. 23,7% van de respondenten is zeer kwetsbaar. In absolute cijfers komt dit neer op 71 ondervraagde 75-plussers. Geëxtrapoleerd naar alle 75-plussers van Veldegem, komt dit neer op 123 vermoedelijk zeer kwetsbare 75-plussers. Wetende dat slechts een deel van alle 75-plussers de vragenlijst invulden, gaan we er van uit dat het aantal kwetsbare senioren nog iets hoger ligt.
- Vergelijken we Veldegem met de West-Vlaamse benchmark⁸ (zie [Kwetsbaarheidsonderzoek. Detectie van drempels voor zelfstandig wonen van ouderen.](#)) dan zien we dat de 75-plussers in Veldegem globaal genomen iets kwetsbaarder scoorden. Het aandeel niet kwetsbare personen ligt er inderdaad lager (38,1% t.o.v. 45%) maar het aandeel zeer kwetsbare personen benadert wel sterk de provinciale waarde (23,7% t.o.v. 23,6%).

⁸ Resultaten gebaseerd op een studie o.b.v. de datasets uit 8 West-Vlaamse gemeenten waar het kwetsbaarheidsinstrument werd uitgerold. Voor het gemak spreken we hier over “de West-Vlaamse” waarde.

- Bekijken we de verschillende deelcomponenten van kwetsbaarheid dan stellen we vast dat kwetsbaarheid zich niet op elke deelcomponent even sterk uit.
 - De **sociale component** telt de kleinste groep *niet kwetsbare* personen. 22,6% van de respondenten is niet kwetsbaar op sociaal vlak. Voor de andere drie componenten van kwetsbaarheid ligt het aandeel niet kwetsbare personen een stuk hoger. In het bijzonder voor de sociale component is het belangrijk ook de groep mild kwetsbare personen in rekening te brengen, gezien de stap van mild kwetsbaar tot zeer kwetsbaar niet altijd groot is en zeer plots kan gaan (vb. het overlijden van de partner). In die zin kunnen we stellen dat sociale kwetsbaarheid het grootste aantal kwetsbare 75-plussers oplevert.
 - Het hoogste aandeel zeer kwetsbare respondenten vinden we wel terug bij de **fysieke component**. 16,9% is zeer kwetsbaar op fysiek vlak.
- Gelijkaardige resultaten vinden we in de globale kwetsbaarheidsstudie.

Naar geslacht

- Vrouwen scoren op de totale kwetsbaarheidsscore kwetsbaarder dan mannen.
- Op het niveau van de deelcomponenten zien we echter dat mannen op sociaal vlak in Veldegem niet noodzakelijk minder kwetsbaar zijn dan vrouwen.
- Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen zien we op psychisch en fysiek vlak waarbij vrouwen dus telkens kwetsbaarder scoren. Hier lopen de resultaten gelijk met de bevindingen uit de globale West-Vlaamse analyse.

Naar leeftijd

- Globaal genomen zijn de 85-plussers duidelijk kwetsbaarder dan de <85-jarigen.
- Enkel voor de sociale component is dit in Veldegem iets minder duidelijk. Het aandeel **niet kwetsbare personen** op sociaal vlak is wel groter bij de jongere senioren maar ook het aandeel sociaal **zeer** kwetsbare personen ligt hoger voor deze leeftijdsgroep. Hier wijken de resultaten enigszins af van de globale analyse waar we voor elke component een duidelijk verschil zien tussen jongere en oudere senioren.

Naar huishoudtype

- Alleenwonenden zijn kwetsbaarder dan samenwonenden en dit zien we voor elke deelcomponent. Deze resultaten vinden we ook terug in de globale West-Vlaamse analyse.

Naar woningtype

- Naar woningtype stellen we vast dat appartementsbewoners globaal genomen kwetsbaarder scoren dan bewoners van een rij- of alleenstaande woning.
- Voor de omgevingscomponent zien we echter het tegenovergestelde: hier scoren appartementsbewoners juist het meest kwetsbaar. Dit is in lijn met de West-Vlaamse resultaten.

In grote lijnen kunnen we stellen dat Veldegem gelijkaardige resultaten bekomt als de West-Vlaamse benchmark. In het globale rapport zijn heel wat beleidsaanbevelingen terug te vinden die in die zin ook voor Veldegem relevant kunnen zijn.

Wel zijn er een aantal verschillen, op het niveau van de deelcomponenten of bekeken per specifieke categorie, die interessant kunnen zijn om desgewenst gemeentelijke accenten te bepalen. Vaak zien we deze verschillen echter bij de categorie mild kwetsbaar en niet zozeer bij de zeer kwetsbare personen. Deze vaststellingen kunnen richting geven aan een beleid dat eerder wil inzetten op preventie dan op reductie van kwetsbaarheid.

Professionele hulp aan huis

Personen die reeds hulp aan huis krijgen zijn kwetsbaarder dan de personen die nog geen hulp aan huis krijgen. 38,7% van de respondenten ontvangt reeds hulp aan huis. De poetshulp, huisarts en thuisverpleging spannen duidelijk de kroon. Deze respondenten zijn vaker kwetsbaar op fysiek en op psychisch vlak.

58,2% doet op vandaag geen beroep op professionele hulp en toch zien we onder deze respondenten een niet gering aandeel mild (42,6%) en zeer kwetsbare respondenten (13,7%). Hier gaat vermoedelijk een potentiële aandachtsgroep schuil.

Boodschappen doen

71,4% van de ondervraagde 75-plussers doet zelf nog boodschappen. 26,5% kan dit niet meer zelf. Kwetsbare personen geven vaker aan niet meer zelf boodschappen te kunnen doen. Het niet meer kunnen doen van de boodschappen hangt niet verwonderlijk ook duidelijk samen met de fysieke kwetsbaarheid. De respondenten die mild kwetsbaar zijn op fysiek vlak zijn hier dus zeker een potentiële aandachtsgroep. Maar opvallend was ook de vaststelling dat personen die niet meer zelf boodschappen kunnen doen ook vaker kwetsbaar scoren op de psychische component.

Het vaakst kan men rekenen op de kinderen voor het doen van boodschappen (70,8%). Op de tweede plaats komt de partner (46%).

Mantelzorg

10,8% van de respondenten is mantelzorger. Het merendeel van de respondenten dat ook mantelzorger is, verleent deze zorg aan de partner. 67,4% van deze respondenten ontvangt hiervoor een mantelzorgpremie.

14,3% ontvangt mantelzorg. De kinderen maar ook de partner verlenen vaak deze zorg.

6 op de 10 zeer kwetsbare personen in Veldegem ontvangt geen mantelzorg. 7% van de zeer kwetsbare personen (=5 respondenten) is zelf mantelzorger. Dit is een belangrijke vaststelling. 43,4% van de respondenten die mantelzorg verlenen, scoren zelf mild of zeer kwetsbaar. In de wetenschap dat mantelzorg zelf ook belastend kan zijn, is bijzondere aandacht voor deze doelgroep binnen een mantelzorgbeleid aanbevolen.

Sociaal contact

Personen die zelf aangeven onvoldoende sociale contacten te hebben, zijn globaal genomen kwetsbaarder dan personen die wel voldoende sociale contacten hebben. 8,7% van de respondenten heeft naar eigen zeggen onvoldoende sociaal contact.

Opvallend is het feit dat ook personen die aangeven voldoende sociaal contact te hebben, kwetsbaar kunnen scoren. Zo valt toch 1 op de 5 van de ouderen die aangeeft voldoende sociaal contact te hebben onder de categorie zeer kwetsbaar. Voor de personen met onvoldoende sociaal contact ligt het aandeel zeer kwetsbare personen weliswaar hoger (48,1%) maar toch tonen de resultaten dus aan dat sociaal contact niet voldoende geen garantie biedt tegen kwetsbaarheid.

Vrije tijd

Uit de analyse blijkt er een verband te zijn tussen vrijetijdsbeleving en kwetsbaarheid. Kwetsbare personen hebben vaker een negatieve beleving van hun vrije tijd dan niet kwetsbare personen. Dit zien we ook terugkeren bij de deelcomponenten. In welke richting dit verband loopt, kunnen we echter niet zeggen. Is het de zinvolle vrijetijdsbeleving die een buffer vormt voor kwetsbaarheid (vb. door de sociale contacten, de cognitieve of fysieke inspanningen, ...) of verdwijnen de hobby's en de interesses wanneer men zeer kwetsbaar wordt? Vermoedelijk spelen beide mee.

Mobiliteit

De 75-plussers maken hun dagelijkse verplaatsing het vaakst te voet (23,9%) of met de wagen (22,8%). De fiets wordt in vergelijking iets minder vaak gebruikt voor de dagelijkse verplaatsingen (12%). De bus wordt ook gebruikt maar dan eerder op wekelijkse of maandelijkse basis.

Samenvattende tabel

	Niet kwetsbaar	Mild kwetsbaar	Zeer kwetsbaar
Globaal Veldegem	38,1	38,1	23,7
<i>West-Vlaanderen</i>	45,0	31,4	23,6
Psychische component	58,7	31,8	9,5
<i>West-Vlaanderen</i>	61,2	26,7	12,1
Sociale component	22,6	61,4	16,0
<i>West-Vlaanderen</i>	29,8	54,5	15,9
Fysieke component	63,9	19,1	16,9
<i>West-Vlaanderen</i>	62,7	20,3	17,0
Omgevingscomponent	48,6	41,3	10,1
<i>West-Vlaanderen</i>	59,8	29,1	11,1
Man	41,1	37,7	21,2
<i>West-Vlaanderen</i>	49,9	32,6	17,5
Vrouw	35,3	38,6	26,1
<i>West-Vlaanderen</i>	40,8	30,5	28,7
<85-jaar	43,7	39,1	17,2
<i>West-Vlaanderen</i>	45,4	34,6	20,0
85-plussers	23,8	35,7	40,5
<i>West-Vlaanderen</i>	26,1	34,7	39,2
Alleenwonende	28,2	41,2	30,6
<i>West-Vlaanderen</i>	31,9	34,1	34,0
Samenwonenden	41,8	37,1	21,1
<i>West-Vlaanderen</i>	52,4	29,9	17,7
Appartementsbewoners	26,1	43,5	30,4
<i>West-Vlaanderen</i>	42,4	28,3	29,3
Alleenstaande woning	39,7	37,1	23,2
<i>West-Vlaanderen</i>	47,7	32,1	20,1
Rijwoning	37,8	39,0	23,2
<i>West-Vlaanderen</i>	43,5	31,9	24,7